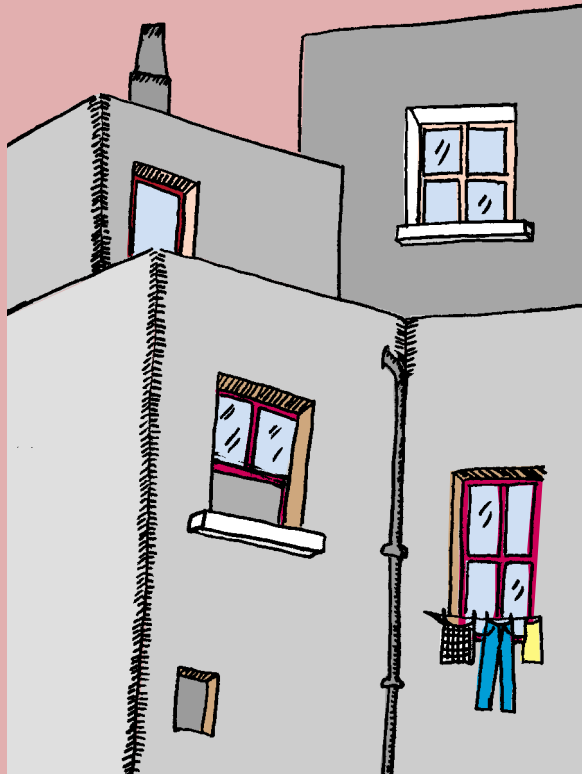

zu nolako, etxea halako

barrenet 1. ikastunitatea
2. maila
irakaslearena

EGILEAK

Proiektuaren arduraduna:
Koordinatzaile didaktikoak:

Partehartzaileak:
Errealizazio didaktikoa:

Juxto Egaña (HABEko Hizkuntzaren Didaktika arduraduna)
Begoña Martinez (HABEko teknikaria)
Sabin Zabala (HABEko teknikaria)
Jose Manuel Goenaga (Santurtziko Udal Euskaltegia)
Felix Sainz (HABEko teknikaria)
Mikel Dorronsoro (HABEko teknikaria)

© HABE 1999. ISBN 84-86968-08-9

HABE Erakundeak eskerrak ematen dizkie Santurtziko Udal Euskaltegiari eta Udalari materialgintza proiektu honetan parte hartzerakoan agertu duten borondateagatik.

Halaber, esker ona luzatu nahi die euskalduntze-alfabetatzegintzan diharduten euskaltegi guztiei, beren esperientzia eta ekarpena baliagarri izan direlako.

Diseinua eta maketazioa: Tita Lorenz eta Marisa Mantxola• Marrazkiak: Marisa Mantxola

Gure esker ona ondoren aipatzen direnei, hainbat material eta ideia hartzeko baimena eman digutelako:

Anbarasan, E. Finlandia: ilea urdindu aurretik lanari utzita. *Unesco Albistaria* 113: 22. or.

Goizean behin. Euskadi Irratia 199/03/02

Irazu, A. & Iban, A. Irudi lausotuak oroitzuz. *Argia* 1.426: 27-31. orr.

Otchet, A. Estatu Batuak, gora bihotzak! *Unesco Albistaria* 113: 30. or.

Tasio. Zakur amorratua ipuinaren marrazkiak. *Gara* 1999/06/06

Zubizarreta, P. Zakur amorratua. *Gara* 1999/06/06

Era berean, argazkiak erabiltzen utzi digutelako, eskerrak eman nahi dizkiegu ondoko elkarte, argitaletxe eta aldizkarietako arduradunei:

Argia

Bertan. Baserria

Bertsolari aldizkaria

Jatun Sunqu

Nosotros Los Vascos. Lur

Torrealdai, J.M. 1997 *Euskal Kultura Gaur. Liburuaren Mundua*. Jakin

Unesco Albistaria

Zu nolako, etxea halako

AURKIBIDEA

1. Sarrera

1. Irakaslearentzako oharrak	2. or.
2. Ikastunitatearen ibilbidea	3. or.
3. Ikastunitatearen edukiak eta helburuak	5. or.

2. Atazak

A Ataza: Zirt edo zart	6. or.
B Ataza: Estilo propioaren bila	9. or.
C Ataza: Gelaren traza, partituran trazoa	13. or.
D Ataza: Nire txokoan	15. or.

3. Eranskinak

1. Hiztegi-orriak	18. or.
2. Hiru mapa semantikoak	21. or.
3. Euskaldunon Egunkariako hiru artikulua	23. or.
4. Bideo-pasarteak	29. or.

4. Material osagarriak

C Ataza: Gelaren traza, partituran trazoa	
1. Espiralari jarraitu	33. or.
2. Konposatzaileak eta gelak	35. or.

1. Sarrera

Bigarren ikastunitate honetan dekorazioa, dekorazio-aldaketa eta dekorazioaren eta pertsonaren izaeraren arteko lotura dira mintzagai nagusiak.

Horretarako, testu deskriptiboaren zenbait ezaugarriak jabetzea ikusten dugu beharrezko: ikastunitateko testu gehienak era horretakoak dira.

Azken atazako produktua ere testu deskriptiboa izango da eta gaiarekin uztartuz, ikasleek euren txokoaren eta izaeraren arteko loturaz idatzi beharko dute.

1. IRAKASLEARENTZAKO OHARRAK

Ikas-estrategiak Ikastunitate guztietan leku izan behar duen alor garrantzitsu honek hainbat ataza eta ikuspuntu biltzen ditu oraingoan ere. Bultzatu nahi diren estrategiak planifikazioa eta antolakuntza dira eta honela bultzatu ere:

- mapa semantikoak eginez diskurtsoaren koherentzia lantzen da,
- euskarri lexikala lantzeko ariketaren bidez, testuaren laburpena bideratzen da,
- planifikazioa alor ezberdinetan bultzatzen da, baita gaiarekin lotutakoetan ere, ikasgelaren dekorazioa aldatzeko plana egitean, esaterako.

Autonomia Irakasleak bere kabuz mintzamina lantzeko eta euskal kantak ezagutzeko dago pentsatuta osagarrien arteko kanta trukean teknika. Zergatiak, iritziak, ... eta beste funtzio komunikatibo batzuk garatzea eskatzen die proposatutako prozedurak.

Dekorazioa Gaia hau izan arren, zenbait azpigaitan ere zentratu gara ataza batzuetan. Hiztegia lantzeko asmotan egin diogu gaiari aurre, batez ere. Baina hortik alboratu garenean, dekorazio-aldaketaz aritu gara edo dekorazioak izaerarekin, musikarekin... duen loturaz.

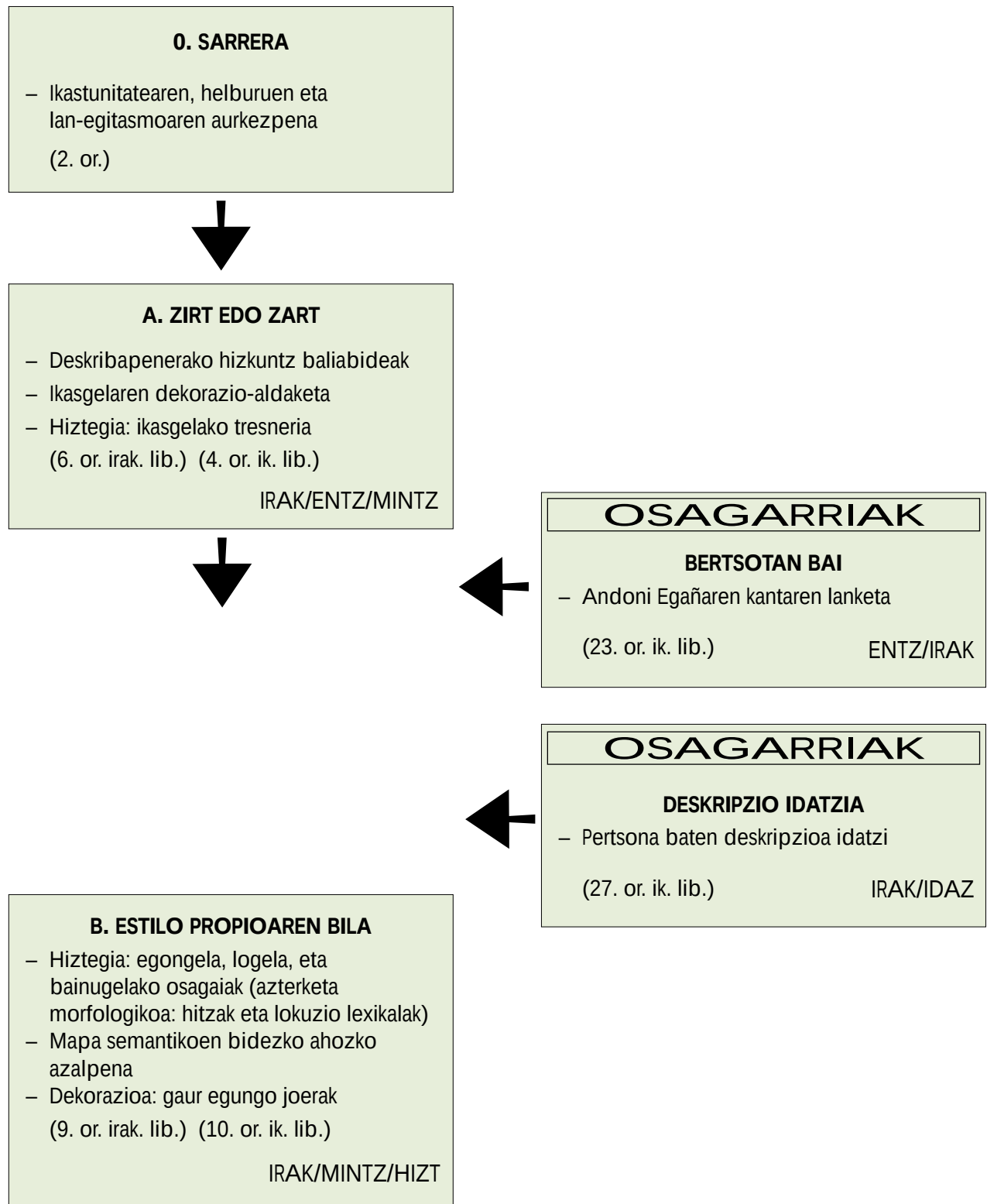
Deskripzioa Lehenengo atazan, testu-mota honen gaineko lanketa egingo duzue: ikasleek zerbait deskribatzeko behar diren hizkuntz baliabideak ikasi eta erabiliko dituzte. Gainontzeko atazetan ere maiz egingo zaio aipamen deskripzioari, bai input bai output moduan.

Hiztegia Aurreikusten da, gaia eta testu-mota jakinda, lexikoaren lanketak ikastunitate honetan duen garrantzia. Alde batetik, etxeko eta ikasgelako osagarriak izendatzeko hitzak ezagutaraziko dizkiegu eta, beste alde batetik, eta autonomiari begira, bere kabuz lexikoa birpasatzeko mnemoteknia ezagutzeko bidea eskaintzen zaio ikasleari.

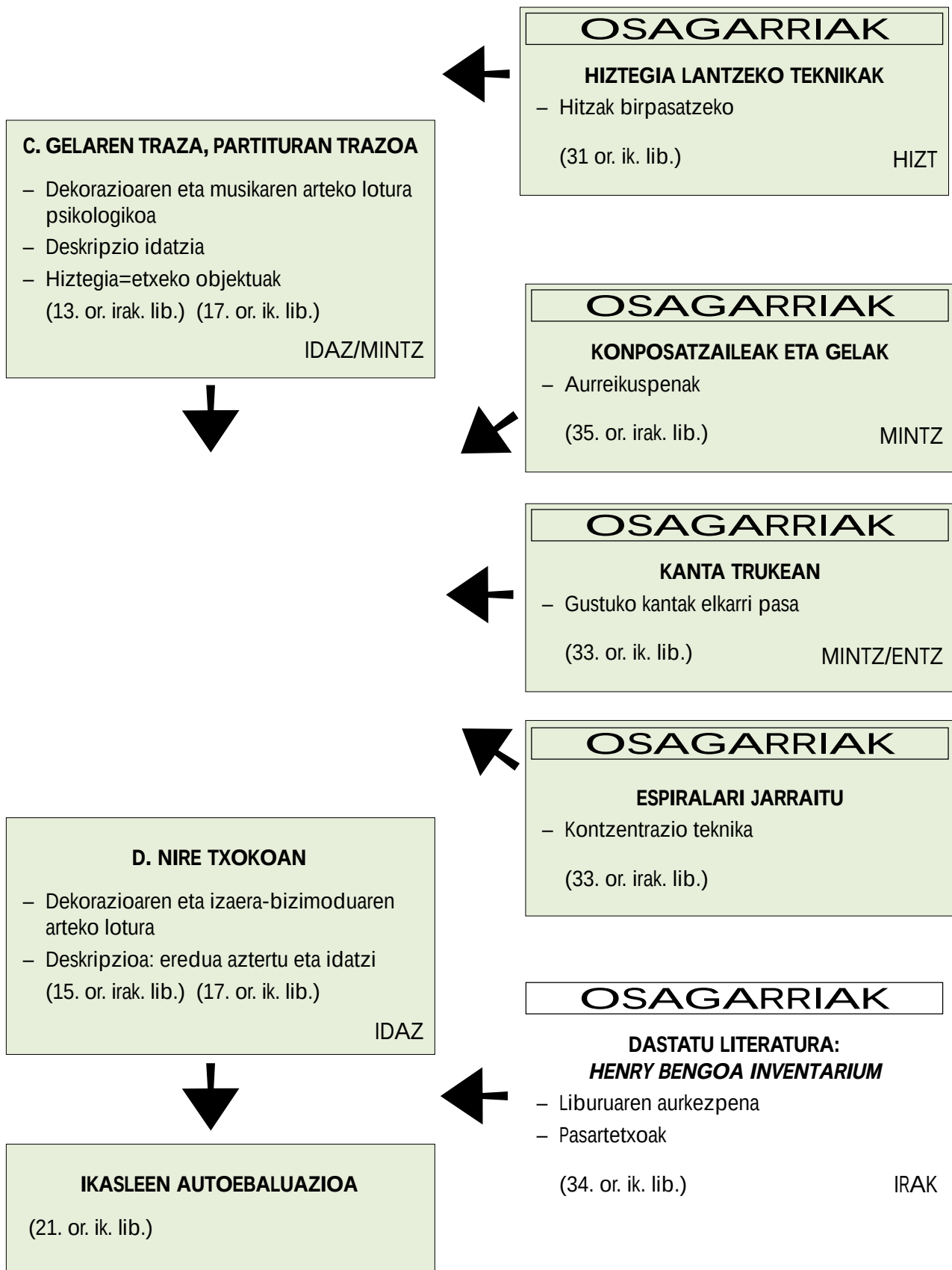
Oharra: Azken ataza egin ahal izateko ikasleek euren txokorik gogokoenean egindako argazkia behar izango dute. Komeni da ataza hori egin baino astebete edo hamabost egun lehenago argazkiak egiten hastea.

2. IKASTUNITATEAREN OINARRIZKO IBILBIDEA

Ikasleek, euren txokoaren deskripzioa egin aurretik, ibilbide honi jarraituko diote:

1. Sarrera

Oharra: irak. lib. = irakaslearen liburua
ik. lib. = ikaslearen liburua

3. IKASTUNITATEAREN EDUKIAK ETA HELBURUAK

- Lexikoa**
- Ikasgelan behar diren baliabideen hiztegia (A)
 - Etxeko geletako objektuen hiztegi espezifiko (B)
 - Dekorazio-arloan erabiltzen diren lokuzioak (lexikalak) (B)

- Mintzagaiak**
- Dekorazio-aldaketaren joera eta moldeak
 - Dekorazioaren eta pertsonaren izaeraren arteko lotura

- Elkarreragina**
- Balizko egoera baten aurrean, aldaketa fisikoak proposatzea, aldaketok deskribatuz (A)
 - Gaur egun nagusi diren dekorazio-joera eta moldeak besteri azaltzea (B)

- Komunikaziorako azpitrebetasunak**
- Aurreikuspenak egitea eta egiaztatzea (A/C/D)
 - Entzundako proposamenaren xehetasunak jasotzea (A)
 - Hiztegi ikasi berria hobeto gogoratzeko teknikak ezagutzea (B)
 - Mapa semantikoa erabiltzea testuak hobeto ulertzeko (B)
 - Mapa semantikoa ahozko azalpenean euskarritarako erabiltzea (B)
 - Ahozko azalpenean beharko den lexikoa erabiltzeko, irizpide batzuen arabera euskarri lexikala gauzatzea eta erabiltzea (B)
 - Gelaren deskripzioa zehaztasunez idaztea (C)
 - Esaldi eta hitz-multzo ulergaitzen berridaztea / ahoz argitzea (C)
 - Dekorazioaren eta musikaren arteko erlazioari buruz aurreikuspenak egitea eta egiaztatzea (C)
 - Azalpenezko testu bat ulertu dela ahozko laburpenaren bidez frogatzea (D)
 - Testu deskriptiboaren azterketa eginda, ereduari jarraiki, norberaren deskripzioa idaztea (D)
- Gramatika eta diskurtsoa**
- Deskribapeneko baliabideak irizpide jakin batzuen arabera sailkatzea (A)
 - Etxearen dekorazioarekin zerikusia duen hiztegia eta irudiak lotzea (B)

2. Atazak

A

Ataza: Zirt edo zart

Helburuak:

- Aurreikuspenak egitea.
- Entzundako proposamenaren xehetasunak jasotzea.
- Deskribapeneko baliabideak irizpide jakin batzuen arabera sailkatzea.
- Balizko egoera baten aurrean, aldaketa fisikoak proposatzea, aldaketok deskribatuz.

Oharra: Ataza honetarako behar diren baliabideak

• metroa	• errotuladoreak	• Propaganda-aldizkariak:
• erregela	• lapitzak	Eroskik, bricolage-dendak...
• kartulinak	• borragomak	ateratzen dituzten modukoak,
• kola	• artaziak / guraizeak	hau da, aulkiak, mahaia, apalak, telebistak, bideoak...
• koloretako margoak		ateratzen dituztenak.

Zertan den:

Hainbat dira pertsona batek bizitza osoan izaten dituen aldaketak. Hainbat ere aldaketa-motak; hala nola, nortasun-, lagun-, bizimodu-, herri-/ etxe-, janzkera-/ orrazkera-aldaketak. Ataza honetan, dekorazio-aldaketari helduko diogu. Cyber-tabernaren dekorazio-aldaketa izango dugu gaian sartzeko aitzakia eta hainbat hizkuntz baliabide analizatzeko eredu. Gero, hori guztia klasera ekarriko dugu, ikasgelaren balizko aldaketa proposa dezaten ikasleek.

PROZEDURA:

1

Atazaurrea: aurreikuspenak egin

- Edozein tabernaren dekorazioa aldatzeko arrazoiez pentsatzera sustatuko dituzu ikasleak. Esaiezu apur batean pentsatzeko eta hiruzpalau arrazoi idatzeko. (5') Ikasleek, binaka jarrita, idatzitako arrazoiak alderatuko dituzte. (5')
- Eman ikasleei Euskaldunon Egunkariako Seiko Urrea sailean Jon Alonsok idatzitako testua (97.XI.19), eta esan estentsiboki irakurtzeko. (3')
- Ondoren, esaiezu bertan agertzen diren aldaketarako argudioak azpimarratzeko eta norberak idatzitakoekin erkatzeko, ea bat datozen. (2')

Ataza: izenburua asmatu

- Azkenik, binaka jarrita, testuari izenburu egokia jartzen saiatuko dira ikasleak. (5')
- Bukatzeko, proposatutako izenburuen artean egokiena(k) aukeratuko dituzue denon artean. (5')

2

Atazaurrea • Cyber-tabernako bideo-pasartea ikusi aurretik, 1. ikastunitatea gogoratzen lagunduko diezu ikasleei, bertan agertzen baitira tabernaren dekorazioa aldatzeko zergatiak eta hartutako erabakiak. (5')

Ataza: bideo-pasartea ikus-entzun eta taula bete • Esaiezu ikasleei beheko taulako puntuak irakurtzeko, eta, bideoa ikusi ahala, egiazko puntuen ondoan **X** bat jartzeko. (2')

Zuzenketa orria

Dekoratzailearen proposamenak	Erabakitakoa
X - adreiluzko hormak botatzea X - egurrezko mahaiak, aulkiak eta pertxeroak botatzea X - Iraneko alfonbra X - lore-dun zenefatxoa, marradun papera X - enkajezko bisilo beigea eta, gainetik, kortinoi italiarra X - titaniozko altzariak - lorontzi txinarra ¹ - lanparak X - horman, erditik gora pintura estukatua, okre kolorekoa X - lurzorua kentzea X - egurrezko zorua jartzea urdin metaliko batez tintatua - hormetan paper horixka jartzea	X - adreiluzko hormak bota eta paper berdexka jartzea X - egurrezko altzariak mantentzea X - apaingarrien eta lanparen kontua aurrerago ikustea - erditik gora pintura estukatua, okre kolorekoa - cyber-zorua arbelezkoa jartzea - titaniozko altzariak

Feedbacka: ideiena • Jar ezazu 1. bideo-pasartea: bertan dekoratzailearen eta tabernariaren arteko elkarriketaren pasarte bat ikusteko parada izango dute ikasleek. (10')

• Zuzen ezazue denen artean. (5')

Gramatika eta diskurtsoa: baliabideak sailkatu • Eman ikasleei entzundako elkarriketa osoaren transkripzioa irakurtzeko eta markatu/azpimarratzeko deskribapen-zatiak. (10')

• Deskribapen-zatiak identifikatu ostean, erabilitako baliabideen arabera sailkatzen ahaleginduko dira ikasleak. Horretarako, ikaslearen orriko taula beteko dute. (15')

¹ Ikasleek ikusi duten pasartearen ez da proposamen hau egin; bai, ordea, bukaeran erabaki.

2. Atazak

A

Feedbacka: • Zuzen ezazu ikasleekin batera. (10')

formarena

(Aldaera: **1.** bideo-pasarteko elkarriketan deskripzioaz gain, hizkuntz funtzio ugari azaltzen da. Hau izan daiteke hainbat funtzioen birpasa egiteko momentua.)

3

**Ataza: ikasgelaren
dekorazio-aldaketa
plana**

- Oraingoan, ikasgelara ekarriko duzue dekorazio-kontua. Baina, lehendabizi, esan ikasleei berori baloratzeko, ikaslearen orriko puntuei jarraituz. (5')
- Ondoren, esan ikasleei ikaslearen orriko egoera irakurtzeko. Argi utzi, balizko dekorazio-aldaketa horretan, ez ahazteko, batetik, ikasgelaren funtzioa ikastea dela eta horretarako egokia izan behar duela eta, bestetik, egoera hipotetikoa dela, eta horrek ondorioak dituela hizkuntzan; hau da, hipotesi-munduan arituko direnez, ba, aditz hipotetikoa (baldintza, ahalera) erabili beharko dutela. (5')
- Launaka jarrita, klaseko plano biei (jantzitakoa eta hutsik dagoena ikus ikaslearen liburuan) begiratuko diete eta zer aldatuko luketen eta zergatik pentsatuko dute. Planoez gain, hiztegia ere badute, laguntza gisa. (10')

Oharra: Planoak direla eta, zera esan: irakasle bakoitzak (edo ikasleek) bere benetako ikasgelarenak egin beharko dituela.

- Esan ikasleei pentsatutako aldaketak hutsik dagoen planoan idazteko, gero egingo duten muralaren eskema gisa. (5')
- Banatu talde guztietan propaganda-orriak edo aldizkariak, ikasleek erreportable antzekoak egin eta kartulinaran itsats ditzaten. (10')

Prestaketa

- Murala egin ostean, proposamenaren aurkezpena prestatuko du talde bakoitzak. Edukia ondo antolatzeke, ikaslearen liburuan dagoen eskema (edo antzekoa) beteko dute. Ohar egiezu ikasleei lanaren formalitate-mailaz, hau da, jendaurrean aurkezteko lana dela, beraz, oso formala izango ez bada ere, gutxieneko formaltasun-maila izan beharko du. (15')

Azalpena

- Gero, talde bakoitzak bere proposamena azalduko die gainontzekoei. (40')
- Proposamen guztien arteko bat aukeratuko dute ikasleek edo, bestela, denen arteko ideiekin beste bat adostuko, aukeraren arrazoiak emanez. (10')
- Azkenik, anima itzazu ikasleak mural guztiak horman jostera. (5')

Feedbacka:
formarena

- Taldeen proposamenen feedbacka egin, erabilitako formalitate-mailari erreparatuz. (5-10')

IK. LIB. 4.1.

IK. LIB. 4.2.

Aukeran: Andoni Egañaren Bertsotan bai abestia aproposa duzu momentu honetan lantzeko, bertsoetan deskripzioak duen pisuagatik (ikus ikaslearen liburuan material osagarriak: 4.1)

- Etxerako lana: Deskripzio idatzia (ikus ikaslearen liburuan material osagarriak: 4.2)

B

Ataza: Estilo propioaren bila

240'

Helburuak:

- Etxearen dekorazioarekin zerikusia duen hiztegia eta irudiak lotzea.
- Hiztegi ikasi berria hobeto gogoratzeko teknikak ezagutzea.
- Mapa semantikoak erabiltzea testuak hobeto ulertzeko.
- Mapa semantikoa ahozko azalpenerako euskarri gisa erabiltzea.
- Ahozko azalpenean beharko duen lexikoa erabiltzeko, irizpide batzuen arabera euskarri lexikala gauzatzea eta erabiltzea.
- Gaur egun nagusi diren dekorazio-joera eta moldeak besteei azaltzea.

Zertan den:

Ikasleek eskatzen zaien ahozko azalpena behar bezala egin dezaten ataza hau bi ardatz nagusiren inguruan dago eratua. Alde batetik, dekorazioaren gaia etxebizitzara ekarri, hiztegiaren lanketari eman nahi izan diogu garrantzi berezia. Hitz eta lokuzio lexikal ezezagunak modu didaktizatuan aurkezten ahalegindu gara, arreta pista morfologikoetara bideratuz, hitzak kontestuan aztertuz eta mnemoteknia erabiliz. Beste alde batetik, mapa semantikoaz baliatu gara testuak hobeto ulertu eta informazioa egituratzeko eta, horren haritik, teknikaren beraren funtsa eta eraginkortasuna aztertzei aukera eman nahi izan dizugu, ikasleek euren ikas-estrategien errepertorioa aberas dezaten.

PROZEDURA:

1

Ataza: objektuak eta hitzak lotu

- Ikasleak bizpahiru laguneko taldetxotan bildu eta hiztegi-ariketa banatuko diegu (ikus 3.1. eranskina). Talde bakoitzak etxebizitzako gela-mota baten, hau da, bainugela, egongela edo logelaren azterketa egingo du. Marrazkian agertzen diren objektuak dagozkien hitzekin lotzen saiatu behar dute, hitz bakoitzaren aurrean marrazkian agertzen den zenbakia jarri. Lana samurrago gerta dakien, hitzak irizpide morfologiko baten arabera multzokatuta aurkituko dituzte. Ikasle trebeak horretaz ere baliatzen jakin beharko luke ariketa burutzeko. (10/15')

2. Atazak

B

2

Ataza: artikukua irakurri eta mapa semantikoa osatu

- Feedbaka**
- Lana bukatu dutela ikusten duzunean, emaezu ikasleei euren zalantzak eta arazoak galdetzeko aukera. Argibideak ematerakoan ez ahaztu lehentasuna azterketa morfologikoari eman beharko diozula, horretarako aukera ematen duten hitzetan behintzat. (5/15')

- Har itzazu orain Euskaldunon Egunkariatik ateratako hiru testuak² eta bana itzazu ikasleen artean. Testuekin batera mapa semantikoak (3.2. eranskina) ere une honetan banatu behar dira, ikasleek biekin egin behar baitute lan.
- Hasteko, testu berbera daukaten ikasleak elkarrekin bildu eta taldetxo bat osatuko dute. Testuaren irakurketari ekin aurretik azter ditzatela mapa semantikoak eta komenta dezatela labur-labur nola ulertzen duten, zer aurreikus daitekeen testuari buruz, etab. (5')
- Ikasleek testua irakurriko dute eta lortutako informazioarekin mapa semantikoa osatzen saiatu beharko dute. Kontu egizu guk proposatu dieguna oinarrizko hezurdura baino ez dela, eta horko puntu horien arrastoa bilatu behar dutela testuan mapa semantikoa datuz, ñabarduraz, eta oharrez jantzi ahal izateko. (20')

Oharra: testuren batean arrasto hori bilatzea oso erraza da informazioa oso modu egituratuan aurkezten delako, baina beste batzuetan ikasleak sintesi-ahalegin handiagoa egin beharko du informazioaren sakabanaketa dela eta. Ikasleak ohituak ez badaude mapa semantikoak erabiltzen zaila gertatzen zaie. Beraz, erakutsiezu proposatutakoak baina ondoren kendu eta beraiek antzekoak egin ditzatela.

- Testuak irakurri eta mapa semantikoak osatu ostean, ikasleak berriro lehengo taldetxoetara itzuliko dira euren mapetara ekarri dituzten ideia eta datuak alderatu eta eztabaidatzeko. Anima itzazu testuak ulertzeko izan dituzten arazo eta zalantzak ere euren artean komentatzera, ea horrela, elkarri lagunduz, testua hobeto ulertzea iristen diren. (10')
- Aurrera jarraitu baino lehen, komeni da ikasleei euren zalantzak azaltzeko aukera ematea. Saia zaitez kontu guztiak argi azaltzen. (5/10')

3

Prestaketa

- Testu berberarekin lan egin duten ikasleek euren artean bildu eta testu horren jendaurreko azalpena antolatu beharko dute. Mapa semantikoa aurrean dutela, honako puntuok erabaki behar dituzte, besteak beste: (5')
- Taldekide bakoitzak mapa semantikoko zein alderdiri buruz hitz egingo duen.
- Taldekide bakoitzak non hasi eta non bukatu behar duen bere azalpena.
- Zein hurrenkeratan egingo den mapa semantikoko alderdi ezberdinen azalpena, hau da, zein taldekidek hitz egin behar duen lehendabizi eta zeinek zeinen ondoren.
- Prestaketa-lanean ikasle bakoitzak gutxienezko bi arretagune hauek izan beharko ditu kontuan: (20')

² Kolorea eta kultur nahasketa, Amets artean eta Etxeko gela pribatuenak, Euskadunon Egunkaria, 1997ko maiatzaren 20a, moldatuak, 3.3 eranskina.

- Nola baliatu mapa semantikoa ahozko azalpena ahalik eta modu koherente eta ulergarrienean egiteko.

Oharra: Azalpenetarako, ikasleek prestatutako mapa semantikoak gardenkien bidez proiektatzea gomendatzen dugu, entzuten daudenek azalpenaren nondik norakoen haria gal ez dezaten.

- Orain arte ezezagunak ziren edota gutxi erabiltzen dituzten hitz eta lokuzio lexikalak Euskarri lexikala izeneko zerrendan idatziko dituzte, baldin eta egin beharreko azalpenari begira beharrezkoak iruditzen bazaizkie. Kontua da txuleta moduko zerbait prestatzea, hiztegi aldetiko arazoak eta zailtasunak saihesteko.

- Azalpena**
- Prestaketa bukatutakoan, lau taldeek azalpenari ekingo diote txandan-txandan. Lehendabiziko taldeak bukatu bezain laster, bigarren taldeari txanda pasatu aurretik, egindako lanaren feedbacka emango du irakasleak; hori bai, beti, entzule izan diren ikasleen ekarpenak ere aintzat hartuz (60'/90').

- Feedbacka**
- Feedback horrek honako bi puntu nagusiotan oinarritu beharko luke, bestek beste:
 - azalpenaren koherentzia, hau da, ideien antolamendua eta hurrenkera, ulergarritasuna, mapa semantikoaren erabilera, etab.
 - zehaztasun lexikala, hots, objektuak, ezaugarriak eta abarrak euskara txukunean adierazi dituzten, zein arazo izan dituzten, prestatutako txuleta horretaz baliatzen asmatu duten, etab.
- Berdin jokatu da beste hiru taldeen azalpenekin ere.

- Gramatika eta diskurtsoa: hiztegiaren birpasa**
- Jaso itzazu, orain, ikasleek prestatutako Euskarri lexikala izeneko orriak. Orri horietan agertzen diren hitz, lokuzio eta abarrekin zerrenda bat prestatu behar duzu. Zerrenda horretako hitz guztiek ikasleen arreta merezi izan dute, eta horrexegatik birpasatzea komeni delakoan gaude.
 - Testu ezberdinekin lan egindako ikasleekin laukote berriak osatuko ditugu. Zerrenda eskuetan dutela hitz eta lokuzio guztien birpasa eta komentarioa egiten saiatuko dira taldekide berriak. Bakoitzak ongien menperatzen duen arloarekin (sukaldea, logela, egongela edo bainugela) zerikusia duten kontzeptuak argituko ditu. (15')
 - Zerrendako hitzen batekin arazoak izan badituzte, talde osoaren aurrean planteatu eta denon artean, irakaslea barne, argitzen saiatu behar da. (5/10')

- Ikas-estrategien gaineko gogoeta**
- Ataza bukatzeko, prozeduran zehar erabili ditugun bi ikas-estrategia nagusien (mapa semantikoa eta euskarri lexikala) gaineko gogoeta bultzatuko dugu. Horretarako, lehendabizi, ikasle bakoitzak bere liburuan dituen galdera horiei erantzungo die. (10')

2. Atazak

B

- Irakaslearen gidaritzapean, guztion artean komentatu eta eztabaidatuko dira ikasleen erantzun eta ekarpenak. (15')

Oharra: kontuan izan ikasleei arrotza egiten zaiela hasiera batean mapa semantikoa eta euskarri lexikala erabiltzea.

Gelaren traza, partituran trazoa

C

Ataza: Gelaren traza, partituran trazoa³

140'

Helburuak:

- Gelaren deskripzioak zehaztasunez idaztea.
- Esaldi eta hitz-multzo ulergaitzen berridaztea / ahoz argitzea.
- Dekorazioaren eta musikaren arteko erlazioari buruzko aurreiskupenak egitea eta egiaztatzea.

Zertan den:

Ataza honek ikasleei gelak zehaztasunez deskribatzea eskatzen die. Baita irudimenaren erabilera ere. Halaber, dekorazioak eta musikak erlazioz dute- nentz aztertuko da.

PROZEDURA:

1

Atazaurrea: girotu

- 2. bideo-pasartea ikusiko dute ikasleek. Bertan, Kaxiano Barrenet-en azaltzen da, Kattalinen cyber-tabernan. (5')
- Gaian girotzen jarraitzeko, ikasleek beren liburuko giro ezberdinak islatzen dituzten argazkiak ikusi eta bakoitzari lotzen ahal zaion musika-mota / taldea / kanta idatziko dute argazki-olinean binaka. (10')
- Labur-labur komentatuko da talde osoan. (10')

Ataza: deskripzioa idatzi

- Lehengo bikoteetan, ikusten ez duen batentzat ikasgela idatziz deskribatu beharko dutela esan. Bikotez bikote ibili beharko duzu hiztegi-zalantzak argitzen, nahiz eta A atazan agertutako bera izan. (15')

Feedbacka

- Bikoteek idazlantxoak elkar-trukatuko dituzte. Bikote bakoitzak, beste bikotearen idazlanean, honakoa egingo du: ikusten ez duen batentzat ulergaitzak izan daitezkeen hitz, hitz-katea edo esaldiak azpimarratu eta G idatzi. "G" horrek garatu esan nahi du. (10')
- Idazlantxoak idazleei bueltarazi. Bertan G batez azpimarratuta aurkitzen dituzten gauzeekin hauetako lanen bat egingo dute:
 - beste modu batean azaldu,
 - gehiago garatu.

³ Ariketa hau Rooms ariketan oinarritutakoa da: Cranmer, David & Laroy, Clement 1992 Musical Openings, Pilgrims Longman Resource Books, 89-90. orr.

2. Atazak

C

2

Atazaurrea:
aurreikuspenak egin

- (Feedbacka sendoagoa izan dadin, gardenkiak erabil litezke.) (10')
- Azpimarraketak egin dituzten bikoteei berriro eman idazlantxoak: G horien aldaketak aztertuko dituzte eta idazleekin komentatuko ea bigarren bertsio hori ulergarriagoa den. Bikotez bikote ibili beharko duzu bikoteen feedbacka berrindartzen/laguntzen, baina oraingoan, formari erreparatzen. (15')

Hiztegi hori aidean ez geratzeko, material osagarrietan, 31. orrialdean, ikasleari prozedura bat eskaintzen zaio.

- Entzute-ariketarekin hasi aurretik, askotan nabaritzen dugu ikasleei zentratzea kostatzen zaiela, batez ere, bestelako jarduera batetik baldin bagatoz. Beraz, kontzentrazio-teknikaren bat ezagutzeko aukera ematen dizugu 4.1. material osagarrian.

Ataza:
aurreikuspenak
egiaztatu
Feedbacka

- Bosnaka eserita, gai honetaz eztabaidatuko dute: "Dekorazioa nolako, halako musika?". (5')
- Musika³ ipini 2 minutuz. Boskoteek ateratako ondorioen arabera, nolako gelan konposatua izan den idatzi beharko dute, entzun ostean. (10')
- 3. bideo-pasartea ikusi: konposatzaileak bere lanerako gela deskribatuko du. (8')
- Zein boskoteren predikzioa hurbildu den gehien baloratuko da talde osoan. (10')

Aukeran:

Konposatzaileak eta gelak material osagarrian antzeko ataza errepikatzeak aukera izango dute ikasleek, zuri komenigarria iruditzen bazaizu.

Aurreikuspenen gaian sakondu nahi baduzu, beste ariketa hau proposatzen dizugu: Zu nolako, zure armairua halako.

- Ikasleek ikaskideen armairuak nolakoak diren irudikatu behar dute.
- Aurreikuspenak egin.
 - Ikas-estiloekin lot daiteke.
 - Ikasleek beren armairuen bideo-filmazioa egingo dute.
- Bideo-filmazioen aurkezpena egin eta aurreikuspenak bete diren ikusiko da.

4.4. ariketa osagarriak ikasleari kankak lantzeko teknika bat proposatzen dio (33. orrialdean). Dena den, ikusiko duzunez, zure laguntza ezinbestekoa da teknika hori gauzaqzteko.

³ Urbil Artolaren musika.

Ataza: Nire txokoan

120'

Helburuak:

- Azalpenezko testu bat ulertu dela ahozko laburpenaren bidez frogatzea.
- Dekorazioaren eta izaeraren arteko loturaz hausnartzea, inoren etxea ikusita, beraren izaeraren eta bizimoduaren gaineko aurreikuspenak egiteko moduan.
- Testu deskriptiboaren azterketa eginda, ereduari jarraiki, norberaren deskripzioa idaztea.

Zertan den:

Etxeo dekorazioak eta izaerak loturarik duten aztertu ondoren, aurreikuspenak egingo dituzte ikasleek eta pertsona ospetsu batzuen etxeei buruzko ariketarekin egiaztatuko. Ostean, eta ospetsuon etxeen deskripzioa irakurrita, antzekoa sortuko dute norberaren txoko-izaerak uztartzen saiatuz.

PROZEDURA:

1

(Oharra: Gogoratu azken ataza hau egin ahal izateko, ikasleek euren argazkia, txokorik gogokoenean egindakoa, ekarri behar dutela.)

Atazaurrea: testua irakurri

- Zu nolako, etxea halako testua irakurriko dute binaka. (10')

Ataza: ahozko laburpena egin

- Testuaren ulermena neurtzeko eta berorren laburpena bideratzeko, bikoteei hitz bana eman, irakurgaiak horren gainean dioena konta dezaten ahoz. (Hitzak ondokoak izan daitezke: azterketa soziologikoak / fetitxista / ateak eta hormak / laguntzako komuna / argitasuna / moda eta teknologia / dekorazioa eta izaera). (10')

Atazaostea: ideia nagusia adierazi

- Bikoteek testuko ideia nagusia laburbilduko dute: dekorazioa gure izaera, lan, adin eta abarren isla dela. (5')

2

Atazaurrea: aurreikuspenak egin

- Aurreikuspenak egiteko eskatu ikasleei. Horretarako, beren liburuko galderei erantzungo diete talde osoan. Arbelean kopia aurreikuspenak. (10')
- Aurreikuspenak egiaztatzeko 4. bideo-pasartea ikusiko dute. (10')

Ataza: zutabeetako datuak lotu

- 4. bideo-pasartea ikusteko aukera izango dute berriz ere eta beren liburuko zutabeetan aukera egin beharko dute: etxe bakoitza ikusi bitartean, zutabe bakoitzean (datu biografikoak, izaera, lanbidea, etxearekiko atxikimendua, zaletasunak) ikusten ari direnari zein dagokion aukeratu beharko dute. (10')

2. Atazak

D

Bideoan ikusitakoarekin bakarrik ezin izango dute ariketa egin, falta zaien informazioa banatuko dizkiezun hiru testu hauetan aurkituko dute. Begoña del Tesoren txokoa, Mikel Garmendiaren txokoa eta Ane Igartibururen txokoa (ataza honen amaieran dituzu).

Hiru testu hauek geroago ere erabiliko dituzte idatzi beharko duten ...(-r)en txokoa-ren input-eredu bezala. (20')

Feedbacka • Feedbackeko puntuak

- Aurreikuspenak bete dira? (arbelean dagoenarekin erkatu)
- Etxea nolako, zu halako edo alderantziz zu nolako, etxea halako betetzen da?

3

Atazaurrea: inputa aztertu

- Testuak (Begoña del Tesoren txokoa,...) berriro aztertuko dituzue. Hurrengo lanerako inputa dela gogorarazi. Testu horien egitura eta informazio-mota zeintzuk diren ikusiko duzue talde osoan. Oso baliagarria izango da A atazan ikasitako testu deskriptiboaren ezaugarriak birpasatzea. (10')

Ataza: Idatzi

- Ikasle bakoitzak Nire txokoa edo ...(-r)en txokoa izeneko testua idatzi eta irakaslearen laguntzaz txukunduko du. Argazkiak jarriko dituzte testuetan eta denak hormetan ipiniko dira. (30')

Feedbacka

- Ikasleek, zutunik, ikaskideen lanak irakurriko dituzte notak hartu bitartean. (10')
- Denon artean balorazioa egingo da. Bi alderdi aztertuko dira:
 - txokoa izaeraren isla denentz,
 - testu deskriptiboaren kalitatea. (10')

Begoña del Tesoren txokoa

Donostian bizi da eta oso itxura bitxiko emakumea dugu: arropak, ilearen kolorea,... dena du berezia eta deigarria. Erlojuak arroparekin konbinatuta erabiltzen ditu.

Kultur gertakizun, zine-emanaldi eta ekintza edo ikuskizun guztietan izaten da. Bizimodu berezia du, oso bohemio eta gautxoria baita. Gaueko ordu txikietan lagune-

kin egotea du gustuko. Lo gutxi egiten du. Oso feti txista da: etxea zine-kartelez eta gainontzeko sinboloz beteta du.

Zine-kritikoa da eta, Berlingalen ez dagoenean, Oskarren banaketan egoten da. Euskadi Irratian eta beste komunikabide batzuetan entzun edo irakurtzen ahal ditugu bere kritikak.

Ez du etxea asko zaintzen, ez baitu bertan apenas bizimodurik egiten.

Larruzko txupa eta kaskoa jantzi ta, motorrez ibiltzen da: abiaduraz aparte motorra sentitzea gustatzen zaio. Musika, zezenak, toreroak eta futbola gustatzen zaizkio. 48 aleko erloju-bilduma du. Metxeroak eta boligrafoak ere hainbat ditu.

Ane Igartibururen txokoa

Gaur egun Madril en bizi da, Elorrikoa den arren. Izar bihurtu zaigu, baina berak ez du bere burua neska apartatzat.

Bihotzean familia eta herria dauzka eta, hori dela eta, ahal duen guztietan bueltatzen da Elorriora. Betiko neska normala, jatorra eta sinpatikoa izaten jarraitzen du eta ez da kamara aurrean ematen duen andre akatsik gabea.

Lanean momentu onak eta txarrak izan ditu. Ez da helburu jakin baten atzetik dabil tzan horietakoa, baina, hala ere, inbidia asko aurkitu du bidean. ETB, T5, La 2en ... egin du lan eta zine-eskaintzak ere izan ditu.

Bere Elorrioko etxea du erreinu partikular eta dena senideen argazkiz beteta dauka. Oso etxezalea da eta etxearekiko atxikimendu handia du.

Zaletasunak ere etxean egi teko modukoak ditu: irakurtzea, musika entzutea eta kafea hartzea.

Harley motako motor handiak gus-tatzen zaizkio eta baita motorren mundua ere.

Mikel Garmendiaren txokoa

Euskadiko aktore ezagunenetarikoa da. Berrogei ta hamar urte paseak ditu, baina 37rekin hasi zen aktoretzan; ordura arte bi ajante ibili da. Orain urte batzuk oso gaixotasun larria izan zuen: hiru rogei kilo argaldu zen eta aho-tsa ere aldatu egin zitzaion.

Oso jatorra, saltseroa eta animosoa da.

Filmak, antzezlanak, telesailak, bikoizketa...denetarik egin

du aktore honek. Bere lanik ospetsuenak honakoak dituzu: Akelarre, Albaniaren konkista, Ama begira zazu, Maité eta Goenkale, besteak beste. Bere lana ez omen da oso estresantea, gauzak ondo doazenean behintzat.

Etxeko kontuak inoren esku uzten ditu, bai dekorazio-kontuak bai gobernua.

Zaletasun handienetakoa sukaldaritza du eta trebea da, izan ere, horretan.

3. Eranskinak

1

Hiztegi-orriak

Egongela

esneontzia
kafeontzia
lorontzia
argiontzia (lanpara)
hautsontzia

_____ hautsa
_____ errautsa

apalategia
apala
telefono-aurkitegia
telefonoa
liburutegia
horma

aldizkaria
egunkaria

mahaitxo
koilaratxo

berogailua

jangela
entxufea
besaulkia

pospoluak
kikara
tapiza
sofa
kuxina
erlojua
irudia
egurra
beheko sua

Logela

biberoia
 pertxa
 armairua
 txupetea
 kremak/ukenduak
 koltxoia
 tiradorea

txizontzia/pixontzia
 bitxiontzia

komoda
 (apain-mahaia)
 mesanotxea
 (gaumahaia)

itsulapikoa/eltzetxoa

iratzargailua
 jostailua

ohea
 burkoa
 izara
 tapakia/manta
 edredoia
 sobrekama
 (ohegainekoa)

artaziak/guraizeak
 sehaska
 txintxirrina
 argazkia
 lurrina

3. Eranskinak

1

Bainugela

atzazaleko eskuila
eskuoihala
bizar-aitzurra
hortzetako pasta
hortzetako eskuila
bizar-makina

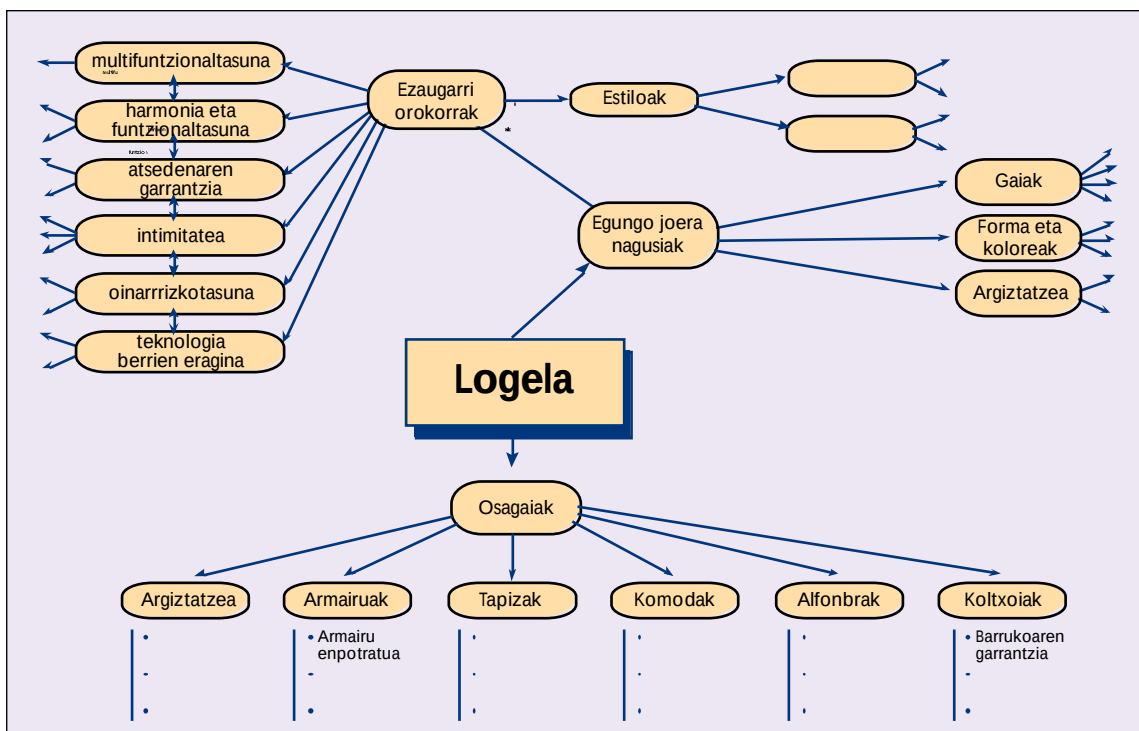
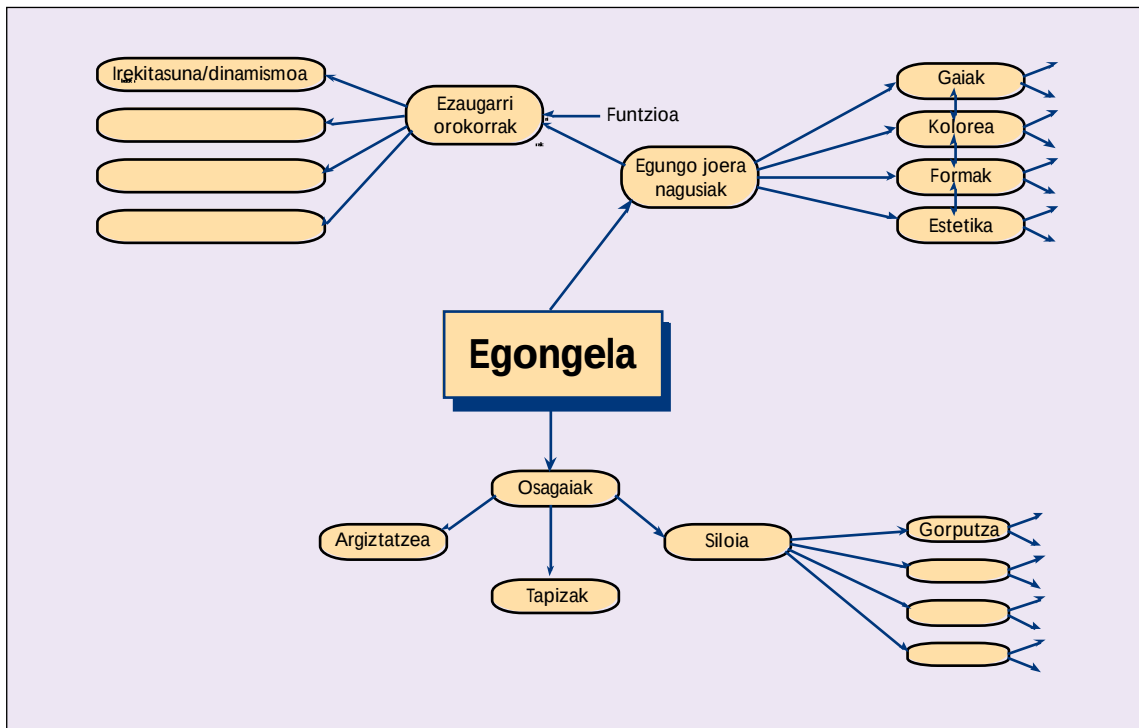
belakia
ispilua
arasa
orrazia
konketa
txorrota/kanila
giltza

bonba
pisua
tanpoia
tapoia
bideta
brotxa
xaboia
xanpua
dutxa
konpresa

paperezko zapiak
komuna
komuneko papera

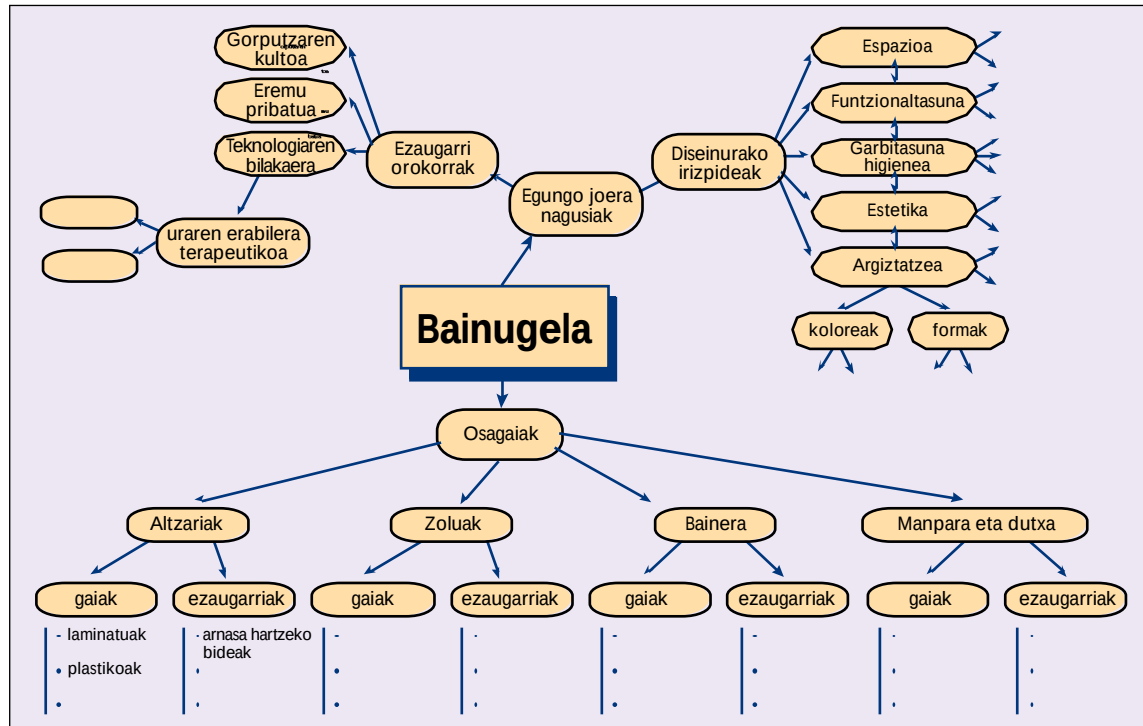
bainuontzia/bainera
urontzia
lehortzailua
isurbidea

Hiru mapa semantikoak

3. Eranskinak

2

Etxe apainketa

Etxeko gela pribatuak

Etxea nolakoa den komuna halakoa izaten da, baina lekuak mugatzen du diseinua

Etxeko bainugelek etxe horretan bizi direnen izaera erakusten dutela esan ohi da. Sukaldeak bezalaxe, bainugelak ere oinarritzko behar pertsonal batzuei erantzuten die. Pertsona bakoitzak bere erara antolatuko du gela pertsonal hori, bere helburu, gustu eta gogoen arabera.

Betidanik gizakiak gorputzaren kultura landu du. Bere buruarekin eta bere gorputzarekin gustura egon nahi duenarentzat behar-beharrezkoa da horretarako egoki tutako gela batean erlaxatu ahal izatea.

Erromako inperioan, bainu publikoak, termak, jendea elkartzeko lekuak ziren. Hala bada, bertara jotzen zuenak, ur berotandak plasto-plasta egoteaz gain, bere bizi-lagunarekin lasai solas egi teko aukera zuen. Mende asko joan dira bainuek funtzio hori galdu zutenetik. Eta geroztik leku pribatu eta pertsonalak dira.

Egun, etxebizitza bakoitzak, gutxienez, bainugelak du. Horko elementu oinarritzkoenak bainera edo dutxa, konketa, bideta eta komuna dira. Horiez gain, bainugelek gai ezberdinez eginiko beste elementu batzuk dituzte: jabolnerak, altzariak, alfonbrak, kanilak, ispi luak, kortinak eta abar luze bat.

Bainugelaren funtzioak kontuan hartuz, nork bere gustuko gela diseinatzen du.

Bainugela bat diseinatze-koan hainbat gauzari erreparatu behar zaio: espazioari, erabilpenari, garbitzeko erraztasunari eta estetika. Merkaturan, behar, gustu eta ekonomia guztiak asetzeko adina bainugela-eredu dago beren osagarri guztiekin. Batzuek betiko tankera klasikoan alde apustu egi ten dute. Beste batzuek, ordea, ausartagoak direnez, azken urteetako eredu futuristek jarraitzen diete. Badi dira portzelanazkoak, bitrifikatuak, herdoiltzen ez den altzairuzkoak eta keramikazkoak.

Hezetasunaren aurkako lehen gaiak

Bainugelako mantenimenduko lehendabiziko arazoa garbitasuna eta higieena dira. Bainugelak ura da nagusi eta hezetasunari eta bainugelari kalte egin diezaioketen beste-lako faktoreei aurre egi teko, arnasbideak asmatu dituzte arkitektoak. Bainugelako altzariak hezetasunetik babestuko dituzten beste elementu batzuk behar dituzte. Ilondo honetan, azken boladanga laminatuak eta plastikoen gora egin dute. Horrez gain, egurra, bernizaz edo lakaz behar bezala tratatua, apropo-

sa da bainugelak, gozotasuna etagiro intimista ematen baitizkio honi.

Juan Francisco Pacheco diseinadoreak dioenez, melaminatuak, txapatukoak eta altzairuak dira egokienak bainugelarako. Diseinadore honek aipatu duenez, egungo bainugelako apaintketan, forma leunak, bertikalak eta biribilak eta kolore txuriak dira nagusi.

“Gehien erosten diren komunenak eta konketak portzelan bitrifikatuzkoak dira. Enzimerak berriz, marmolez, granitoz, egurrez eta beiraz egiten dira” dio Juan Franciskok.

Egunkaria

3. Eranskinak

3

Bainugelako zorua, keramikaz, kortxoz, azulejoetabal-dosaz, marmolez, ferrogesez, pizarraz, harriz, gresitez edo bestelako gaiez estal daiteke. Historiak dioenez, uraren erabilera terapeutikoa, erromatarrek asmatu zuten. Ur-terapiak oso zabaldua daude munduan zehar. Ur-masaiek, lasaitzeaz gain, indarra ematen dute organismoa berritzen.

Egun eta teknologiaren arrerapenei esker, bada etxean ur-terapien sentazio gozoez gozatzerik.

Roy Jacuzzi asmatu zuen lehenbiziko etxeko hidromasaiako bainera, 1968an; eta ordutik horrelako bainerak dituzten etxeak gero eta gehiago direla agertu du Juan Franciscok. Duela urte batzuk, gainera, Jacuzzi kabinak merkatu egin ziren. Kabina hauek, hidromasaiaren abantailaz gain, saunaren ere eskaintzen dituzte. Orokorrean, saunaren eta bainera hauen funtzioak elektronikoki edo ordenadore bidez kontrola daitezke. Juan Franciscok dioenez, ur-terapiako aparailu hauek oso sofistikatuak dira eta, urteak joan ahala, gero eta zerbitzu gehiago eskaintzen dituzte: linfodrenajea, tenporizado-reak, apalak, ispiluk, argiztatze-sistemak eta toailak lehertzeko sistemak. Badira, telefonoa, irratia edo hari musikala dituzten aparailuak ere. Diseñadore honek dioenez, azken urteetan ekoizten diren bainerak ADS eta metakrilatozkoak dira. "Akrikozko bainerek burdinazkoak baztertu dituzte. Horrez gain, prezioa igotzen bada ere, jendeak nahiago ditu hidromasaiako bainerak bainera arruntak baino. Dena dela, egungo bainugelak oso txikiak direnez, manparak eta dutxak bainerak baino gehiago saltzen dira. Fun-

Bainugela txiki tan kolore zuria da aproposena.

BESTELAKO GOMENDIOAK

Hona hemen bainugela planifikatzekoan kontuan izan behar diren zenbait gauza.

- Hankarik gabeko konketak: bainugelaren garbiketa errazten dute.
- Komun arrunta: sofistikatuak baino errezago garbitzen dira.
- Argi naturalik ez duten bainugeletan: bainera eta komuna zuriak jarri behar dira.
- Bainugela txikietan: gurditxoak eta apalak jar daitezke.
- Klasikoak: bainera, altzari, komun eta konketa klasikoak modan daude.
- Altzarien erabilera: gero eta gehiago erabiltzen dira herdoiltzen ez diren altzairuzko konketak.
- Giro guztietan aproposak: komun eta altzari zuriak giro guztietara egokitzen dira.
- Kolorezko komunak: egunero garbitu behar dira kolorezko komunak, kareak eta xaboiak mantxak uzten baitituzte.
- Kontuz: garbitzeko azidoak eta espartzuak bainerari kalte handia egiten diote.
- Garbitzeko modua: karea altzaria ozipenez eta ur beroz igurtziz kentzen da.

tzionalitatea da bainugelaren ardatza. Horrela, bada, bainugelabakarra duenak, hauberri tzerakoan normalean bainera kendu eta manpara jartzen du. Horrela leku asko irabaz daiteke" dio Juan Franciscok.

Manparak, dutxatzean bainugela ez bustitzeke jartzen dira; kristalezkoak edo metakrilatozkoak izaten dira, ez dute lekuri jaten eta abantaila asko dute betiko gortinen aldean.

Argiztatze-sistemak

Orokorrean bainugela argi naturalik ez denez, argi artifizialak jartzen dira.

Europako elkarrekin segurtasun-gomendio batzuk emanditu. Batetik, argi-tresnek ezin dute zati metalikorik eduki eta uretik babestu behar dira. Bestetik, baineratik lanparara, gutxienez 2,25 zmko. tartea behar da.

Argiztatze orokorrerako plafone enpotatuak erabiltzen dira gehienbat. Plafoneek argi gozoa ematen dute eta bonbilla arruntak erabiltzen dituzte. Hauek halogenoekin, fluoreszenteekin eta fokoekin nahas daitezke giro egokia lortzeko.

Fokoak dira ispiluk argiztatzeko egokienak. Izan ere, horrelako argiak distira eman eta formak nabarmentzen ditu. Plafonek bonbilla arruntak edo halogenoak erabiltzen dituzte.

Juan Franciscoren aburuz, argi halogenoak modan daude. "Halogenoak asko erabiltzen dira. Produktu garestitu egiten da, baina emaitza oso onada" adierazi du.

Kamerinoko argiak oso egokiak dira makilatzeke. Argi hauek irekiak dira eta ez dute itzalik egiten. Kamerinoko argiak ispiluen inguruan kokatzen dira. Arazo bakarra dute: bero gehiegi ematen dutela.

Egunkaria

Etxe apainketa

Amets artean

Joera berriek estetikarekin eta erabilpenarekin bat datoz

NORBAITEK behin esan zuen edertasuna gauzen orekan datzala. Antza denez, disenatzaile eta dekoradore gehienak bat datoz ideia horrekin. Izan ere, haien proposamenek harmonia eta oreka dituzte oinarri. Ikuspegi estetiko batetik, 90eko hamarkadako joerak ez ditu baztertzen proposamen ausartak, baina azken finean garrantzi handiagoko jotzen du beharra estetika baino.

Orokorrean, etxe apainketan bi estilo nabarmentzen direla esan daiteke: iparraldekoa eta Mediterraneo aldekoa. Bigarrenak ohiko giro beroak ditu gogoko. Estilo horrek altzari pisudunak eta landa-kutsukoak erabiltzen ditu. Lehendabizikoa, berriz, arintasunaren aldekoa da, eta gai berriak eta hotzak erabiltzen ditu.

Estiloaren jatorria edozein dela ere, azken urteotako joera berriek logelako altzarien prestazio eta zerbitzuak handitzen dituzte, erabiltzaileen ohitura berriei erantzuna emateko asmoz nonbait.

Gaur egun gogotzatza lehiakorra eta abiadura bizikoa da. Gizakia dinamika estresagarri batean bizi da. Haudela eta, atsedena, indarra berreskuratzeko etenaldi gisa, garrantzi handia du. Atsedena hartu behar horrek, somier, futon eta koltxoien konfort eta erosotasunean du bere isla. Izan ere, bai koltxoiek bai somierrek bai futonek, baita logelako beste altzariek ere, aulkiek, eserlekuek eta mahaiek, ikerketa anatomiko eta ergonomikoen bidez jarraitzen diote.

Jabier Okinena dekoradorearen aburuz, koltxoi erosoenak malkutik egiten

Gaur egun gela sinpleak baina oso pertsonalak daude modan

nikoak dira. "Koltxoia aukeratzeko ondo begiratu behar da zerez eginikoa den. Askotan, kanpoko itxurak engainatu egiten du. Koltxoia kanpotik oso polita izan daiteke, baina barrukoa da garrantzi tsuena. Beraz, ohea erosi baino lehen komeni da barruko kapak zerez eginak diren jakitea. Zenbat eta kapa gehiago, orduan eta erosoago izango da ohea", diosku Jabierrek.

Txoko pribatua

Gaur egun logela ez da lo egiteko bakarririk. Logelan lo egiteaz gain, beste gauza gehiago ere egiten da: irakurri, jolastu, solastu, lan egin, hurrengo eguneko planifikazioa egin, musika entzun edo telebista eta bideoa ikusi, besteak beste. Hala bada, ohitura berriak logelara iritsi dira, eta, ondorioz, hango altzariak gero eta gehiago erabiltzen dira.

Egunkaria

3. Eranskinak

3

Logela etxeko txokopribatua, pertsonala eta intimoa da. Logelaren apaintetak, edozein estilotakoa dela ere, lasaitasuna, hau da, atsedena dirako giroa, lortzea du helburu. Formek eta koloreek dute, une ororako egokia den argiztatze-sistemekin batera, azken hitza. Intimitateak, ordea, ez di tuezagarrri berak jende guztia erantzat.

Jabier Okinena dekoradoreak dioenez, logelako altzariak normalean egurrezkoak, melaninazkoak edo txapeatutakoak izaten dira. "Batzuek haritz-egurra nahiago dute. Beste batzuek berriz, pago-egurra. Gaiak aurrekontuaren arabera aukeratzen dira. Azken boladan, etxeak txikiak direnez, logelaren armairu enpotratuak jartzen dira. Beraz, bestelako armairuak pixkanaka bazter tuz doaz. Ohea, komoda eta gaumahaia dira gehien saltzen ditugun altzariak", agertu du Jabierrek.

Logelako altzariak, XXI. mendearen aurrerak, oinarritzotasunaberreskuratzea dute helburu. Oinarritzotasunaberreskuratze-ko ahalagin horretan, gai berriak eta teknologia garrantzizkoak dira.

Erabilgarritasunak, intimitateak, pribatizitateak, edertasunak, egungo tendentzia estetikoei eta gaietan eta teknologian izandako aurrerakuntzek logelako altzarien bilakaera zerikusi handia izan dute.

Etxeko gelarik intimoenean, logelan, oinarritzoko altzariak betiko ohea, dibana, armairua, kanapea, komoda eta gaumahaia dira. Aintzinako altzariak, ordea, zaharregiak dirudite egungo altzarien ondoan.

Swissflex enpresak merkaturatutako High Tech izeneko ohea goi teknologiaren bilakaeraren adibide argi da. Izan ere, ohe horrek 3 motore ditu, eta ordenadorez kontrolatzen da.

Gero eta erabilpen gehiago

Logelako altzari-ereduak hautsaren aurkako gaiez eginak dira. Horretarako erretxina bereziak oso onak dira. Gainera, etxeko apaintetan gero eta gehiago erabiltzen dira plastikotik eratorritako gaiak,

melaninak, adibidez. Haiek, beste gai batzuk imitatzen dituzte, hala nola, egurra, marmola eta harria, eta erraz garbi daitezke.

Etxeko apaintetarako dendetan armairu eredu anitza saltzen da. Orokorrean diseinu bakoitzeko neurri ezberdinak daude. Hala ere, eta etxeko beste hainbat gela bezelaxe, logelarako moduluz eginiko armairuak dira egokienak, logelen neurriak eta norberaren estiloak primeran egokitzen baitzaizkie. Gainera, dirua mugatua duenak moduloetan eginak altzari merkeak lor ditzake.

Proposamen interesgarriak aurki daitezke egur nobleetan. Dena dela, etxeko apaintetan ohikoenak aglomeratuak, laminatuak eta melaninak dira. Hainbat modulu eredu dago; oihalez eta burdinaz apaindutako burukoak, ate mugikorrek, ingeles estiloak, frantziar estiloak, klasikoak, modernoak eta abar luze bat. Koloreari dagokionez, txuriak, beltzak eta grisak nagusitzen dira. Ugari dira, gainera, argiztatze halogeno integratua erabiltzen duten estiloak.

Komoda eta gaumahaia, ohikoak dira aukera mistoak, hau da, komoda-tokadoreak edo komoda idazmahaiak. Leku-ara-zaok dira eta, komoda eta gaumahaien erabilera beheraka badoa ere, ez bata eta ez bestea dira desagertu ohiko logeletatik. Areago, beren helburuak betetzeaz gain, bestetako ere erabiltzen dira, erabiltzailearen beharren arabera. Hori dela eta, betiko ereduak, aukera berriak eskaintzen dituzte, hala nola gaumahai liburutegiak.

Etxeko apaintetan, gauzak gordetzeko kajoak ezartzeko ohitura egon da gaur egun arte. Haatik, tendentzia berriek, aterik eta kajoirik gabeko altzariak proposatzen dituzte.

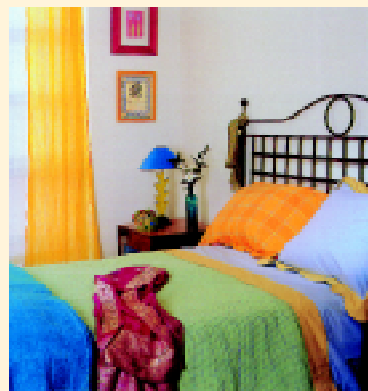
Txikia baina polita

Gaur egungo etxeak nahiko txikiak direnez etxeko edozein gela apaindu eta berri nahi denean behar-beharrezko diren altzariak bakarrik jartzea komeni da.

Giroa arintzeko, eredu leuneko altzariak erabiltzen dira. Azken urteotan, gainera, modan jarri dira kristalezko ateak edo kolore eta marrazki askotako beirazko ateak dituzten armairuak. Izan ere, horiek nor-tasuna eta alaitasuna ematen diote logelari. Tapizak ere gero eta gehiago jartzen dira logeletan eta, ohikoenak, marraz eta karratuz osatutakoak dira. Loredunak, berriz, barroko estiloari jarraitzen diotenek erabiltzen dituzte.

Zoruan, diru arazoak direla kausa, kortxoak, gressak, eta pinu-egurak dira nagusi. Bestalde, alfonbrek, logelako dekorazioari epeltasuna ematen diote. Orain arte, Persia eta Indiatik ekarritako alfonbrak erabiltzen ziren batik bat. Egun, ordea, Marokon eskuz eginiko alfonbrak eta Ertamerikako jarapak modan jarri dira. Batetik, azken hauek merkegoak dira. Bestetik, kalidade ezin hobekoak, eta labadoran garbi daitezke. Logeletako paretak, orokorrean, margotu edo paperez estaltzen dira. Txuriak eta kolore argiak dira logelak apaintzeko gehien erabiltzen diren koloreak.

Azkenik, beste hainbat gauza jar daitezke logelan: lanparak, zeramikazko apaingarriak, ohe-buruak, komodak, koi-nak, kortinak, oihalak, hainbat gaiz eginiko zokaloak, kolorezko grekak, ispiluak, koadroak... Horiek guztiek nor-tasuna emango diote etxeko gelarik pertsonale-nari.

Egunkaria

Etxe apainketa

Kolorea eta kultur nahasketa

Egongelak, eroso eta atsegina izateaz gain, familia guztiaren gustuko tokia izan behar du

EGONGELA eta sukaldeak familia osoa biltzen dituzten gelak dira. Sukaldean, otorduetan, eta egongelan, ilunabarrean, solasteko edo telebista ikusteko. Gaur egungo egongelek, ordea, beren ezaugarri klasiko, estatiko eta itxia galdu egin dute eta eremu ireki eta dinamiko bihurtu dira. Lehen, intimitatea elementu fisikoekin gordetzeko ohi tura zegoen. Orain, berriz, gero eta gehiago amesten da desinhibizioarekin. Beraz, joera berriek betiko hormak eta arauak apurtu egi ten dituzte. Jendeak ez du oztopo fisikoen beharrik. Horrez gain, soluzio indibidualak nagusi tu dira, gizakiak beren nortasunaren bila etengabe diharduen seinale.

Egongelak berez giro berezi behar du, aldi berean atsegina eta eroso. Hori gutxi balitz bezala, egongelak halabarrez ambiente ezberdinak bilduko ditu, familia guztiaren gogoak eta beharrak ase behar baititu.

Il do horretan estiloen nahasketa edo mestizajea nagusi tu da. Joera berriena, zaharra eta modernoak nahastea da. Hegoaldekoak ekialdekoarekin, kolore leunak kolore distiratsuekin. Oihalak, al fonbrak eta tapizak ere kulturen nahasketaren adierazgarri dira. Halaxe, bada, Amerikako kotoiek, chenilek, lioak, panak, tertziope loak, animalien larruen antzeko estanpatuek, Txinako sedak, Indiako muselinak nahiz ekialdetik ekarritako kilimek eta

Egongela etxeko txoko preziatuena izaten da askorentzat

Marokotik ekarritako al fonbra koloretsuek norberaren gustuko nahasketak egiteko aukera ematen digute. Luisa Montes, Montes etxe apainketa-dendako dekoradoreak dioenez, serio ez diren altzariak jarri dira modan azken boladan. Gaiei dagokienez, berriz, Luisak agertu duenez,

pinu-egurrekoek gora egin dute. "Orohar nobleak ez diren egurrezko altzariak daude modan. Estetika ez da hain serioa eta erosotasuna da apainketa-ren ardatza. Bi joera nabarmen-tzen dira: minimalista, hau da, ahalik eta gauza gutxienera biltzen duena eta apaingarri asko erabiltzen duena" dio Luisak.

Kolorea egongelaren jaun eta jabe bihurtu da. Lanparak, mahaiak, aulkiak... gorri, berde, urdin eta laranja kolorez mozortu dira eta tono biziz tindatutako ohiak lotsarik gabe erakusten dira nonnahi. Filosofia berria nagusi tu da egongelen apainketan eta hauxe dugu filosofia berriaren

Egunkaria

3. Eranskinak

3

leloa: egun eta hemen edozerk balio du.

Halaxe bada, berriena nahastea da eta zaileena merkaturan aurkitu daitezkeen altzari eta konplementu guztien artean oreka lortzea.

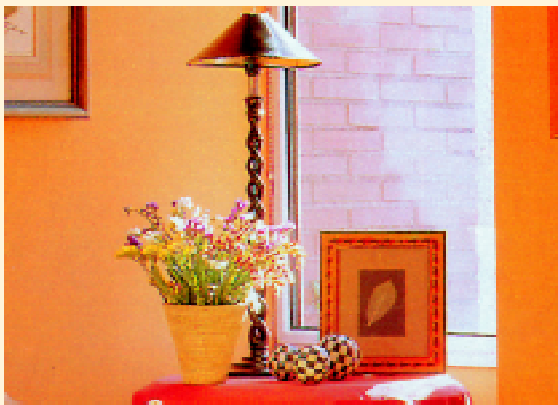
Forma xumeak

Betiko fibra naturalez egindako altzariak asko erabiltzen dira azken boladan. Loma deritzona da azkeneko asmakizuna, altzairuz eta fibraedo zuntz naturalez eginiko gaia, hain zuzen. Horrez gain, ohikoak dira teka eta pinu egurrez egindako altzariak. Zoruan, berriz, koko zuntz naturala, egurra eta kortxoak.

Lehen egongela patxadan egoteko, lasai-lasai hausnartzeko, edo familiakoekin solasteko txoko bat zen. Orain, eginkizun horiek betetzeaz gain, egongelak bestelako betebeharrak ere baditu. Izan ere, telebista, bideoa eta musika-ekipoa, egungo etxe guztietan ederki errotutako aparatuak, normalean egongelan egoten dira. Telebista, bideoa eta musika-ekipoak ipintzeko hamaika altzari diferente daude merkaturan. Dena dela, nahi izanez gero, horiek beste altzarietan integratuz daitezke. Luisak dioenez, alfonbrak asko erabiltzen dira egongelan.

"Osogustuko ditut alfonbra kilimak. Baita kolorezko estera ere. Estetika minimalista bada, esteren kolorea apaintan nagusi diren koloreekin nahastenda" agertu du Luisak.

Siloiak dira egongeletako altzari garrantzitsuenak, baina ezin dira ahaztu liburutegiak, bitrinak, mahaiak eta etxe

Apaingarriei esker egongela atseginagoa eta pertsonalagoa lortzen dugu

gela honetan biltzen diren beste elementu eta apaingarriak, hala nola, kandelabroak, koadroak, ontziteriaren bitrinak, apalak, aulkiak, aldizkariak gordetzekoak, lanparak, kuxinak, tapizak, kutxak eta abar.

2000 urtea iristeko 3 urte besterik falta ez direnean, gauza batek izanez beste guztiak balio dute. Izan ere, diseinua ren munduak gauza bakarraz baztertu du: orain urte batzuk modan jarri ziren elementu intergalaktikoak.

Azken joerako formak xumeak dira. Ideiak, berriz, pixka bat korapilotsuagoak. Orokorrean etorkizuna funtzionala da, eta helburu nagusia ahalik eta erosotasun eta konfort gehien lortzea.

Diseinatzaileek bizitza erraztuko duten altzariak sortu dituzte. Formari ez zaio begiratzuten. Gaiak du garrantzia. Hala bada, etorkizuneko gaiak iragane formekin nahasten dira. Emaizak, hortxe daude: altzari gurpildunak, forma biribilduzko aulkiak, bihurtu ala pilatu daitezkeen altzariak, beirazko mahaiak, siloi gardenak,

plastikozko apalak eta abar. Hain da ugaria altzari, konplementu eta apaingarrien eskaintza, horien aukeraz baita txantxetan ibiltzeko gauza.

Urte askotarako siloiak

Siloiak aukeratzeak sortzen du arazo gehien. Batetik, urte askoan gurekin egongo den altzari bat delako. Bestetik, ez delako apaingarri arrunt bat, horrenbeste amestutako erosotasuna lortzeko garrantzizko elementu bat baizik. Beraz, siloiak erosterakoan ez gaitzala kanpoko itxurak itsutu.

Siloi bat aukeratzeko, hiru elementu eduki behar dira kontuan: gorputza, muelleak, betegarriak eta, neurri txikiagoan, tapizeria. Gorputzak ahalik eta sendoa izan behar du urte askoan iraun dezan. Armazoi sendoenak egurrezkoak eta metakrilatozkoak dira, nahiko gogorrak direlako.

Betegarri erabilienak lumak dira. Jatorri ezberdineko lumak daude, baina antzararen erabiliohi dirabatik bat. Hauek dira garestienak baina baita erosoenak ere, altzari honen gorputzera ederki egokitzen direlako.

Espuma eta lumak alternatiba ona dira kuxinak betetzeko, baina ez jazarlekuentzako. Neurri onena % 70 luma eta % 30 espumada. Espuma eta polieterra, berriz, jazarleku klasiko eta konpaktuetan erabiltzen da.

Euskarri onenak muelleak eta zinta elastikoak dira. Muelle gogorrenak altzairuzkoak dira.

Tapizen aldetik, joera modernoek kolore bero eta argiak erabiltzen dituzte. Oihal naturalak dira arazo gutxien emango dizkigutenak. Koadroak, marrazkiak eta forma geometrikoak daude modan.

Azkenik, argia oso garrantzitsua da egongelan, batik bat girotzeko. Argiztatze orokorrerako argi altuak dira egokienak, bai dikroikoak eta bai ta inkandeszenteak ere. Luisaren ustez, apaintetarako argiztapen orokorra bezalakorik ez dago. Dena dela, dekoradora honek dioenez, argiztapenak ez du zuzena izan behar. "Lehen asko erabiltzen zen argiztatze halogeno indirektoa. Niri, ordea, argiztatze modu hori ez zait batere gustatzen. Egongela batean argi indirektoak jarri konituzke. Sapaian jartzen diren argiak triste samarrak dira. Beraz, lanparak erabili konituzke" dio Luisak. Argi zuzenduak, berriz, izkinitan eta jazarleku ondoan jartzen dira. Telebistatik hurbil argi leun bat ipintzea ere komeni da. Girotzeko argia bonbilla txuri eta softonekin lortu daitezke eta sapaia tatarazuzendutako argiek espazioa handitzen dute. Beste alternatiba bat sabaiako argi halogeno orientala da. Nahi izanez gero, argien indarra reguladoreen bidez kontrolatu daiteke.

Egunkaria

Ataza: Zirt edo zart

1. BIDEO-PASARTEA Iraupena: 5'26"

Oharra: Bideo-grabazio hauek bat-batekoak dira. Akats edo inkoerentziaren bat gertatu denean, letra etzanetan azaltzen da.

Felix: Hemendik hasiko gara neurtzen.
Antton: Hau neurtu behar da?
Felix: Bai.
Antton: Ekarri. Izkina izkinatik.
Felix: Izkinatik, bai. Horixe!
Antton: Hemendik, ezta?
Felix: Bai. Eta orain goitik...
Antton: Goitik behera?
Felix: Honaino.
Antton: Goitik behera, honaino?
Kattalin: Baina, baina, zer da hau? Zertan ari zarete?
Antton: Hauxe da Kattalin, tabernako nagusia. Dekoratzaila.
Felix: Kattalin?
Kattalin: Zer moduz?
Felix: Ondo, eta zu?
Kattalin: Ederto. Bai.
Felix: Lagunduko dizut.
Kattalin: Bai.
Felix: Nondik ekarri duzu?
Kattalin: Nik?
Felix: Eseri, eseri hortxe eta ikustazu nola sortuko den zure taberna honetan cyber-unibertso ikaragarria.
Kattalin: Aizu, baina nik ordenagailu batzuk eta eurentzako altzariak aldatzea baino ez ditut nahi.
Felix: Aizu, hau cyber-taberna da, ezta?
Kattalin: Bai.
Felix: Ba, ziber-espazioa sortu beharko dugu.
Kattalin: Eta horretarako den-dena hankaz gora jarriko duzu, ez?
Felix: Egon, egon. Aber. Entzun iezaadazu apur batean. Hasteko, zoru zatar hau kendu. Eta adreiluzko hormak ere apurtuko ditugu.
Kattalin: Obra handiegia da hori.
Felix: Bueno, aizu, cyber-zorua arbelezkoa izan zitekeen, baina, zure gustua ikusita, egurrezkoa izango da, baina, eh, urdin metaliko batez tintatua.
Antton: Kolore hori puri-purian dago orain, eh, polita da hori.
Kattalin: Bai, egongo da.
Felix: Begira, txoko horretan Iraneko alfombra luzanga gorriska eder bat, ordenagailuekin kontrastea egiteko.
Kattalin: Baina zikintsua, eh?
Antton: Um... um. Zikintsua eta...
Kattalin: Garestia.
Felix: Eta hormetan, beheko aldean, marradun papera eta loredun zenefatxo batekin eta erditik gora pintura estukatua. Okre kolorekoa.
Antton: Hori gustatzen zait, begira, antigoalekoa eta modernoa.
Kattalin: Bai, hombre, polita... bai.
Antton: Hori ondo dago, aber.
Felix: Eta leihoan...
Kattalin: Leihoan?
Felix: Bai. Leiho horretan enkajezko bisilo beigea eta gainetik gortinoi italiarra.
Kattalin: Horko leiho horretan? Hori guztia?
Felix: Bai. Hortxe. Ah! Eta egur... egurrezko traste zahar hauek...
Kattalin: Zeintzuk trasteak?
Felix: Kanpora.
Kattalin: Mahaiak eta denak?
Felix: Bai. Kanpora. Guzti-guztiak.
Antton: Aizu, Kattalin, badakizu herri honetako jendea nolakoa den, eh?
Kattalin: Bai. Ez dut jakingo, bada?
Felix: Aizu, XXI. mendea titanioaren garaia izango da. Titaniozko aulkiak, apalak, titaniozko erlojuak, bizikletak ere titaniozkoak...
Antton: Horixe. Arropa ere titaniozkoa ekarriko dugu.
Felix: Bai, hori da.
Kattalin: Holakorik ere!

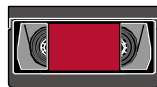
3. Eranskinak

Antton: Honek... honek.
Felix: Eta barra inguru hori ere...
Kattalin: Barra? Barra ez. Utzi.
Felix: Barra ere titaniozkoa.
Kattalin: Hmm. Txantxetan? Antton, taberna Guggenheim bihurtuko zaigu azkenean, pufff!
Antton: Dena da titanio, ez da?

Felix: Baina Kattalin, ez duzu gustukoa ala?
Kattalin: Bai, baina... txin-txin, txin-txin, diruaren hotsa...
Felix: Beno...
Kattalin: Inbertsioa.
Felix: Gauzak bazterten hasiko gara.
Kattalin: Bai, ederto. Ondo.
Felix: Adreiluzko hormak botatzeari zer deritzozu?
Kattalin: Denak ez, eh? Txokoko adreiluzko hormak botatzea bakarrik, eh? Hori nahi dut.
Antton: Besteak ere botako dituzu.
Kattalin: Eta gero ikusi behar horren orde z zer ipini.
Felix: Eta egurrezko traste guztien orde z titaniozkoak jarriko bagenitu?
Antton: Apal horiek ezta ukitu ere.
Kattalin: Ezta pentsatu ere. Ezta pentsatu ere, eh?
Antton: Apal horiek ez. Jendeari asko gustatzen zaizkie.
Kattalin: Dauden bezala momentuz, eh?
Felix: Ederto. Eta apaingarrien kontua, hau da, lorontzi eta alfonbrarena?
Kattalin: Geroago ikusiko dugu hori.
Antton: Zeuk ere erosiko dituzu.
Felix: Argien aldaketa dela-eta, zer?
Kattalin: Hori ere aurrerako utziko dugu.
Felix: Beraz, hormetan paper berdexka ipintzeari zer deritzozu?
Kattalin: Kolore berdexka gustukoa dut, eh? Bai, begiratu.
Antton: Eta nola apainduko dituzu hormak gero?
Felix: Graffitiak ipiniz.
Kattalin: Ez, ez, ez. Graffitirik ez. Hor horman jartzeko horiek, eh, nola deitzen dira?
Felix: Posterrak.
Antton: Posterrak.
Kattalin: Bai.
Felix: Posterrak.
Kattalin: Posterrak edo antzekoak.
Felix: Bai. Baditut, baditut.
Antton: Guk erosiko ditugu Guggenheim-en.
Felix: Aizue, erabakiren bat hartu beharko da.
Antton: Bai, bai. Badakigu, zirt edo zart.
Felix: Zirt edo zart.

Ataza: Gelaren traza, partituran trazoa

2. BIDEO-PASARTEA Iraupena: 3'41"

Kaxiano: Baina zer, Kattalin, hau al da zure betiko taberna?
Kattalin: Ba, hala uste dut nik.
Kaxiano: Hauek aldagetak!
Kattalin: Itxaron gauza-pare bat esan behar dizkiet eta. Aizue, gazteok, entzun ondo, eh? Hau neure taberna da eta neure tabernan nire gustuko musika, eh?
Neska: Jo, Kattalin, ez izan hain estua!
Kattalin: Bai, estua.
Mutila: Kattalin, zabaldu zure kultura musikala!
Kattalin: Letxe!
Kaxiano: Prodiggi taldea, lehengo urteko lana, gainera. Lan bikaina benetan.

Bideo-pasarteak

Kattalin: Hara, Kaxiano!
Kaxiano: Bai.
Mutila: Begira, hau gure cyber-txokoa da. Lehen hemen bi mahai genituen eta kartetan aritzen ginen.
Kaxiano: Ah, bai.
Neska: Paretan honetan margotu ditugu berdez eta txuriz eta posterrak jarri ditugu ere bai.
Kaxiano: Nolako aurrerapenak.
Neska: Bai. Gainera ordenadorearekin Internet-en aritzen gara, eh? Baietz.
Mutila: Etorri, etorri Kaxiano gure cyber-txokoa ezagutzera.
Kaxiano: Banator.
Mutila: Eseri. Ikusiko duzu zeinen ongi pasatuko duzun hemen, Kaxiano!
Kaxiano: Orduan, lehen kartetan, eta orain ordenadoreekin eta jolasten, mundu guzira hitz egiten. Ba, ordenadoreak ere musikoentzat ere, guretzat ere aurrerapen oso onak dira.
Mutila: Ona da ezta? Noski.
Kaxiano: Bai, bai, bai.
Konposatzeko ere lagungarri zait, tresna bikaina da hau benetan. Tenpus 400-Z. Ez da ez, nolanahikoa. Begira, begira Kattalin, etorri nahi baduzu.
Kattalin: Zer?
Kaxiano: Nola lan egiten den.
Kattalin: Tramankulu honekin ere?
Kaxiano: Bai, bai.
Kattalin: Bai?
Kaxiano: Honekin ere manejatzen da.
Kattalin: Ez da izango!
Kaxiano: Zuek, gazteok, akatsen bat ikusten baduzue esan, eh?
Mutila: Bai, bai, bai. Lasai.
Kaxiano: Orain, aber gustukoa duzuen egin dudana

INTERNET, INTERNET
BATERA ETA BESTERA
IBILTZEKO TRESNA HOBERIK EZ DA.
ZATOZ KATTALINEN CYBER-TABERNARA
NABIGA DEZAGUN NON-NAHIRA
LAGUN ARTEA, EZIN HOBEA
JOLASA DUGU IKASBIDEA
GORA KATTALIN
GORA KATTALIN
GORA CYBER KATTALIN

C

Ataza: Gelaren traza, partituran trazoa

3. BIDEO-PASARTEA Iraupena: 7'09"

Antton: Bueno, Kattalin, zerbeza horiek zer?
Kattalin: Bai, badoaz.
Antton: Bueno, bitartean, nahi baldin baduzu, lehengo grabaketa ikus dezakegu.
Urbil: Bai, ba.
Antton: Ekarri dut. Jarriko dizut?
Urbil: Bai, bai. Jarri.
Antton: Aber nola atera den zure etxe hori.
Ikasleei aurkezteko apuntatu egingo ditut, honela, aber... Zuk, eh, apaindu zenuen gela hori?
Urbil: Bai. Bai.
Antton: Zuk orduan gauza asko daukazu gelan.
Urbil: Bai. Hori da, badakizu, oparitzen dizkizuten gauzak joaten zara pixkanaka jartzen, lekuz aldatzen, kentzen eta azkenean horrela gelditzen da. Oraindik sartuko dira gauza gehiago.
Antton: Baina gero horrenbeste traste txukuntzea...
Kattalin: Horixe!
Antton: Garbi edukitzen duzu gela edo...
Urbil: Bai, nahiko garbi, bai. Nik uste dut baietz behintzat. Amak ezetz esaten du, baina bueno...
Antton: Bueno, hori ama guztiek esaten dute.

3. Eranskinak

Kattalin: Hau nor da?
Urbil: Hori da amonaren aita.
Antton: Zure birraitona.
Urbil: Bai.
Antton: Musikaria zen?
Urbil: Ez. Ez nuen ezagutu, baina bueno, argazki hori daukat hor eta...
Antton: Eta gero hormetan dituzun bibolinak eta banjoak eta horiek denak jotzen badakizu? Erabiltzen dituzu edo?
Urbil: Erabiltzen ditut hor edukitzeko, baina ez dut idearik jotzen...
Antton: Gela apaintzeko bakarrik?
Urbil: Bai.
Antton: Zer dira? Opariren batzuk edo?
Urbil: Bai. Eh, bi horiek dira aitak zituen, erosi zituen instrumentuak orain dela urte asko eta garajeen zeuden.
Kattalin: Eh, Urbil. Hori, Jonen kezka zer izan zen, Sorotan Beleren azken diskoa, ezta? Honekin amaiera eman zenioten etapa horri?
Urbil: Horrekin bukatu genuen, bai. Orduan ez genekien bukatu behar gurela, baina...
Kattalin: Ez? Bai.
Antton: Eta, zera, paretetan dituzun kolore horiek, horia eta... zuk aukeratutakoak dira edo norbaiti agindu diozu zure gela apaintzeko? edo nola, nola...
Urbil: Ez. Justu kolore hori... amak margotu zuen bere gela horrela kolore horrekin eta gustatu zitzaigun nola gelditu zen kolore nahiko... goxoa, bai.
Antton: Hor zer egiten duzu, oharrak ipini?
Urbil: Ba, ez. Hasieran jarri nuen hori oharrak jartzeko eta horrela, baina hasi nintzen argazkiak jartzen eta "pinak" eta trastez bete, beste gela hau bezala. Eta horrela doa.
Kattalin: Oharretarako lekurik ez dago.
Antton: Eta zerbait konposatu nahi duzunean, orduan, oharrak edo ohar batzuk... oharrak edo hartu beharko dituzu, ba, nonbait. Nola egiten duzu hori?
Urbil: Bai. Batez ere egiten dut grabadora ttiki batean grabatu... Nik uste dut azkenean praktikoen dela. Bueno, jendeak erabiltzen du solfeo eta horrela, baina niri horrekin komodoa... komodoagoa egiten zait grabatzea eta...
Kattalin: Zuzenean grabatzen duzu?
Urbil: Bai.
Antton: Eta disko pila hori, hor duzun hori... denak entzuten dituzu edo horiek ere apaintzeko dituzu?
Urbil: Bueno, entzun ditut bere garaian, entzun ditut eta gehienak... gehienak hor ditut, bueno, goialdean behin bat jartzen dut eta entzuten dut. Baina bestela hamar diskoekin ibiltzen naiz bueltara.
Antton: Eta normalean ze disko entzuten dituzu?
Urbil: Ba, joe, beti daude disko batzuk gelditzen zaizkizunak horrela, grabatuta, ez? Eta, ez dakit, denetarik, batzuk, badaude irlandesa batzuk...
Antton: Begira, Kattalin, zu bezala, beti musika bera jartzen duzu eta. Zu bezalaxe.
Zera, eta lan bat egiten hasten zarenean, eta askotan gertatuko zaizu, ba, ummm, ez zaizula igual gustura gelditzen... (Bai, gehienetan bai). Berriz eta beste ahalegin eta azkenean holako zera bat bukatzen duzunean ospatzen duzu edo... jo, eske ez dakit ze...
Urbil: Ez. Gelditzen zara gustura, ospatzen duzu goialde zure modura, baina ez zara konturatzen nola, ez?
Antton: Zure modura? Zer da hori? Lagunekin parrandaren bat egiten duzu, edo berehala beste bati ekiten diozu?
Urbil: Ez, bueno, segun momentua, ez dakit, ez dut, ez dut honela jarraitzen.
Kattalin: Eta nola gustatzen zaizu konposatzea? Leku... iluntasunean, argitasunean, bakarrik... Ze giro behar duzu horretarako?
Urbil: Bai. Gehienetan, bueno, segun zertarako, ez? Gehienetan bakarrik. Taldean... talde batean zaudenean, ba, askotan goialde entsaio batean ateratzen dira ideak, ez? Denen artean, baina gehienetan bakarrik... eta...
Antton: Eta badu eragina ze musika-estilo konposatzen ari zaren, pues, argitasunarekin eta iluntasunarekin edo gelarekin edo... Segun eta musika oso martxosoa baldin bada edo...
Kattalin: Igoal norberaren egoerarekin edo...
Urbil: Bueno, nik goialde, norberaren egoerarekin bai, ez? Eta beste... nik uste dut gauza askotaz ez zarela konturatzen, ez. Igoal, gela justu momentu batean, momentu horretan iluna... nahiko iluna duzu eta gustura zaude, baina ez zara konturatzen horregatik dela.
Kattalin: Horren eragina, ezta?
Antton: Itzaliko dut zera. Jada bukatu da. Ba oso ondo atera zaigu bideoa, ez? Eskatuko dugu... Kattalin atera ezazu zeuretzat ere zerbait.
Kattalin: Bai, Apurtxo bat, ea...
Antton: Bueno...
Kattalin: Topa!
Antton: Bueno.

Ataza: Gelaren traza, partituran trazoa

Espiralari jarraitu

Helburua:

Ikasleek egin beharreko jardueraren aurrean jarrera positiboa izatea

Zertan den:

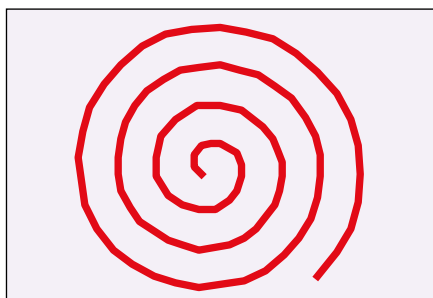
Musikal Openings liburuan² ikasleen maila energetikoa aldatzeko aktibitateak daude.

Batzuetan ikasleak motelegi egoten dira; bestetan, arras kitzikatuta eta soberan duten energia konparatu behar izaten dute edo, gero, erlajatu.

Hemen aurkeztuko dugun teknika honetan, ikasleek espiralari jarraituko diote euren kontzentrazioa hobetzeko.

PROZEDURA

1. Marraz ezazu arbelean goitik ikusitako espirala. Arbelaren erdiko aldean hasi eta arbelaren kanpoko ertzeraino egin.
2. Ikasleek eserita egon behar dute. Eskaiezu espiralaren kanpoko muturra seinalatu eta, beren lekuetatik, atzamarraz espiralari jarraitzeko, espiralaren erdiraino heldu arte.
3. Klasea eman.

² Cranmer, David & Laroy Clement 1992 Musical Openings, Pilgrims Longman Resource Books, 10-11. orr.

4. Material osagarriak

3. aldaera

1. Ikasleek, begiak itxita, tunel luze baten sarreran daudela imajinatu behar dute.
2. Tunelaren barrurantz begiratzen dute. Hurrenean, tunela gero eta ilunago da eta bere diametroak, gero eta txikiagoa ematen du.
3. Tunelaren amaiera argitasun-puntu bat dela ikusten dute. Eta puntu horretarantz begiratzen dute.
4. Argitasunerantz mugitzen dira eta gero eta argiago ikusten dute zer dagoen tunelaren amaieran: beren ikasgela. Ikasgela dela argi ikusten dutenean begiak zabaltzen dituzte.
5. Klasea eman.

4. aldaera

Ikasleen irudimena indartzeko baliagarria da.

1. Marraz ezazu espirala arbelean edo gardenki batez proiektatu ezazu pantailan. Esan ikasleei espiralari begiz jarraitzeko, erdiko muturretik hasita.
2. Espiralaren kanpoko aldera heldutakoan begiak itxi eta mentalki espirala luza dezatela.
3. Denak begiak itxita dituztenean, musika ipini eta klasea eman.

Konposatzaileak eta gelak

C

Ataza: Gelaren traza, partituran trazoa

Konposatzaileak eta gelak

Helburua:

- Dekorazioaren eta musikaren arteko erlazioari buruz aurreikuspenak egitea eta egiaztatzea.

Zertan den:

Gelaren traza, partituran trazoa egindako azken ataza errepikatzeko aukera izango dute baina oraingoan beste konposatzaile batzuekin. Hau da, dekorazioak eta musikak erlaziorik dutenez aztertuko dute berriz ere.

PROZEDURA

1

Ataza: aurreikuspenak egitea

- Irakasleak bilatu beharko du bere aldetik ariketa honetarako musika egokia.
- Musika ipini. Hiru konposatzailearen musika entzungo dute: Stravinsky, Rossini eta Wagner. Predikzio-modura, konposatzaile bakoitzaren gela irudikatuko dute musika entzun bitartean. (5')

Feedbacka

- Predikzioen balorazioa kiniela moduan egin: ea nork asmatu dituen gehien. Zeuk irakurri bitartean egin ditzakete zuzenketak (nahiz eta arbitarioak izan). (10')

Zuzenketa orria

1. STRAVINSKY. Bere Hollywood-eko estudioa arduraz eta xehetasunez ordenatuta zeukan. Bi piano zituen (bata haundia eta bestea, hormakoa), bi mahai (idaz-mahaia eta marrazteko mahaia), kristalezko apaldun bi alazena edo ontzitegi (liburu, partitura eta pentagramekin, dena alfabetikoki ordenatua), siesta egiteko dibana, hainbat mahai txiki (horietako batean erretzaileak behar duen guztiarekin) eta, gutxi gorabehera, dozena erdi aulki.
2. ROSSINI. Parisen, bere azkenengo urteetan, bere logelan egiten zuen lan; bertan, bizi izateko behar zuen dena zeukan eta bertan hartzen zituen apopiloak ere. Gelaren erdiko aldean mahai bat zegoen eta idazteko tresna guztiak kontu haundiz antolatuak horren gainean. Tximinia gaineko apalean lau ileordeko zeuden, horma zurietan Japongo miniaturak eta, komoda gainean, ekialdeko beste apaingarri bat. Bere ohea oso ondo eginda edukitzen zuen.
3. WAGNER. Bere azkenengo urteetan, batez ere, honelako gela batean bizitzeko premia nabaritu zuen: pastel kolorez eta oihal leunez (ileguri, seda eta saten) dekoratutako gelak.

Atazaostea

- Bosnaka eserita, gai honetaz eztabaidatuko dute: Dekorazioa nolako, halako musika? Horretarako predikzioen ematzaitzetan oinarrituko dira. Pare bat ondorio, behintzat, idatziz ipini beharko dituzte. (10')

4. Material osagarriak

IKASLEAREN FITXA

C

1

- Musika klasikoa gustatzen zaizu? Hiru minutuan hiru musika-zati entzungo dituzu: lehenengo minutuan Stravinsky-ren musika, bigarrenean, Rossiniarena eta hirugarrenean, Wagnerrena. Musika entzun bitartean, honakoa imajinatu behar duzu: nolako gelan konposatu zen musika-tarte bakoitza? Txantiloiak bete.

- Inguratu borobil batez, pare bakoitzean, musikak gogora ekartzen dizuna. Musika konposatu zuen gela nolako imajinatzen duzun:

STRAVINSKY-REN GELA

Hollywooden / Estalingradon
dena hankaz gora / xehetasunez ordenatuta
bi piano eta bi mahai / piano bakarra eta mahairik ez
liburu, partitura eta pentagramak gelan sakabanatuta / apaletan ordenatuta
siesta egiteko dibana / bibolin-bilduma
mahai txikitxoak eta aulkiak / kaiola, kortina dotoreak eta eskultura bat

ROSSINI-REN GELA

- Erantzun galdera hauei:
 - Zein hiritan dago?
 - Zein gela-mota da (logela, egongela, lanerako gela,...)?
 - Badago mahairik?
 - Non daude idazteko tresnak?
 - Zer dago tximinia gaineko apalean?
 - Non daude Japongo miniaturak?

WAGNER-REN GELA

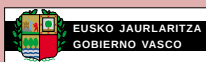
- Aukeratu bi:
 - ☐ gela txiki eta iluna
 - ☐ pastel koloreak
 - ☐ logela da eta ohea deseginda dago
 - ☐ Egiptoko oroigarriak daude
 - ☐ ileguri, seda eta satenezkoak dira oihalak
 - ☐ filosofia-liburuak daude

Orain, irakasleak zuzenketa-orria irakurri bitartean, egizu balorazioa: asko asmatu dituzu?

- Dekorazioa nolako, musika halako baieztatzen ahal dugu? Jar zaitetze bosnaka eta ea pare bat ondorio atera daitezkeen:

1. _____
2. _____

HABE
Helduen: Alfabetatze eta Berroteratzearen Erakundea
Erakunde Autonomiaduna

ISBN 84-86968-91-7

9 788486 968915